

BREZJE

KRALJICA SLOVENIJE
prosi za nas!

MARIJA POMAGAJ, Odraščena in naša mati, ti znamenje upanja in tolažba potujočemu božjemu ljudstvu! – Skozi vso našo zgodovino smo čutili tvojo materinsko roko. Od nekdaj te je naše slovensko ljudstvo častilo kot Pomočnico kristjanov ter se v miru in vojni z zaupanjem zatekalo k tebi. – Priporočamo ti danes sebe, naše družine, naše rojake širom po svetu, našo Cerkev in našo domovino. Pomagaj nam, da bi postali kras slovenskega naroda in neutrudni delavci za pravičnost, mir in ljubezen v svetu. – MARIJA POMAGAJ, ostani z nami in prosi za nas! Amen.

Pokojni škof LENIČ

THOUGHTS
LETO-YEAR 40

SEPTEMBER
OKTOBER
1991

misli 40 LET

Naslovna slika: Košček domovine je obisk koprškega škofa Metoda Piriha prinesel avstralskim Slovincem.

+ + +

VEČKRAT sem že omenil, da sem na prvem mestu dušni pastir, duhovnik med avstralskimi Slovenci. Je pa vsak izseljenski duhovnik tudi kulturni delavec (poleg drugih področij skrbi, ki se jim ne more izogniti), saj je njegovo delo ohranjati ljudstvo ne le versko ampak tudi narodno. Tu gresta – vsaj pri našem narodu, ki ima kulturo od prvih začetkov pogojeno z vero – narodnost in vera z roko v roki. Navadno se z vero odvrže tudi narodna pripadnost in z narodnostjo vera. Vsaj v izseljenstvu je to kaj očitno, izjeme so redke.

Tako je padel na duhovnika začetek avstralskih MISLI, kakor tudi urejanje in izdajanje lista vseh teh štiridesetih let. Po pokojnem p. Bernardu sem prejel dediščino skrbi in dela, ki se je z ofsetnim tiskom še povečalo: sleherna stran je dobesedno delo urednika, da je manj stroškov in list še lahko izhaja z nizko naročnino.

Zdaj sem prišel do jedra. List izhaja, ni pa glavno moje delo. Glede časa je vsekakor podrejen drugim dolžnostim, ki se včasih preveč nakopičijo. Tako se je kopičilo v zadnem času, da sem pri MISLIH zaostal za cel mesec dni in ne vidim izhoda. Četudi nerad, sem sprejel nasvet tiskarja, da združim dve številki in s tem preskočim vedno večji prepad. Upam, da bom pri naročnikih naletel na razumevanje, četudi se počutim kot tat, ki je bralce pri krajišal za eno izdajo MISLI.

– Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. je došel iz ZDA in je spet naprodaj. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. – Izdal Slovenian Research Center of America – Cena 12.– dolarjev.

SLOVENSKO SLOVSTVO – BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) – A. L. Ceferin (ed.) – Cena 11.– dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI – SLOVENIAN FOLK SONGS – A. L. Ceferin (ed.) – Cena knjizice z audio - kaseto vred 6.– dolarjev.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. – Komac - Škrlić - Čakamo nove pošiljke.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE – Knjiga esejev Dr. Marka Kremzarja (Argentina) o preosnovi družbe. – Cena 10.– dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM – Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. – Cena vsem trem delom skupaj 12.– dolarjev. Čakamo nove pošiljke.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. – Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40.– dolarjev. (Posamezne knjige: 7.–, 9.– in zadnja 28.– dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del. – Odlična študija razvoja dogodkov 1941 – 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.– dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK – Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 2.– dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO – Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. – Cena 2.– dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI – Opisuje Tomač Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. – Cena 2.– dolarja.

PISMA MRTVEMU BRATU (cena 12.– dol.), topli spomini na brata; **PRED VRATI PEKLA** (cena 8.– dol.), o zaporih po vojni - F. Sodja CM

VOJNA IN REVOLUCIJA – Roman Franka Bčkviča na 708 straneh je izšel v Argentini – Cena broširani knjigi je 15.– dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA – Avtobiografska razmišljanja je zapisal Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini – Cena 13.– dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE – Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. – Cena 10.– dolarjev.

misli

(THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language. – Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovincem v Avstraliji. – Ustanovljen (Established) leta 1952. – Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. – Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji. – Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE 19 A BECKETT ST., KEW, VIC. 3101 – Tel. (03) 853 7787 – Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 – Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.–, izven Avstralije (Overseas) \$ 18.–; letalsko s posebnim dogovorom. – Naročnina se plačuje vnaprej. – Poverništvo MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji. – Rokopisov ne vračamo. – Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. – Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam. – Stava in priljava strani (Typing and lay out): MISLI, 19 A Beckett Street, Kew, Vic. 3101 – Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056. Telephone: (03) 387 8488

božje

misli

in

človeške

Leto

38

Št.

9 in 10

SEPT.—OKT. 1991

Priloga Doma m. Romane

Je bil to kralj Matjaž?

— D. Čotar — stran 225

“Molitev lepa za vsak dan. . .”

— Škof Kramberger — strani 226

Ob slovesu

— Škof M. Pirih — stran 227

Pionir slovenske državnosti

— M. K. — stran 228

Slovenski jezik in njegova

prihodnost v Avstraliji

— A. Bizjak — stran 230

Dramilo — pesem

Valentin Vodnik — stran 231

Med praznovanjem in vojno

— P. Niko — stran 232

Središče svetega Rafaela, Sydney

— P. Valerijan — stran 235

Izpod Triglava — stran 238

Sveto pismo — odlomek meseca

Zaveza k iskanju poti

— P. Niko — stran 240

Središče svete Družine, Adelaide

— P. Janez — stran 242

Premakljivi svečnik — roman

— Lojze Kozar — stran 244

Naše nabirke — stran 244

Poziv odgovornim Evropske

skupnosti — Preds.Pravičnost in

mir Dr. Anton Stres — stran 245

Središče svetih Cirila in Metoda

Melbourne—P.Bazilij — stran 247

Z vseh vetrov — stran 250

Kotiček naših mladih

— stran 252

Križem avstralske Slovenije

— stran 253

JE BIL TO KRALJ MATJAŽ?

V večernem zraku je duh po lipovem cvetju. Na misel mi prihaja starodavna pripoved o kralju Matjažu in jo povezujem s tem, kar se te dni dogaja v domovini. Kralj Matjaž je tesno povezan z načrtom o samostojni slovenski državi. Pripovedka trdi, da kralj zaradi nekkih starih grehov že dolgo let spi s svojimi zvestimi v votlini pod goro. V največji stiski se bo prebudil in popeljal svoje vojake v boj zoper sovražnike slovenskega ljudstva. Lipa bo takrat cvetela in dišala, množice ljudi se bodo kot navdihnjeno pridružile Matjaževi vojski. Vzdignilo se bo mlado in staro, duh lipovega cvetja bo krepil utrujene in ozdravljaj ranjence.

Kralj Matjaž je torej junak, ki ga imamo v rezervi za skrajne primere. S svojo močjo poseže, ko gre za nohte in nastopijo za domovino usodni dnevi. Ne vem, če imajo tudi drugi narodi take rezerviste — pri nas se je pokazalo, da drži.

Še pred kratkim smo netili med seboj razprtije, bili muhavi in malodušni. Tudi bistri opazovalci slovenske stvarnosti niso mogli predvidevati kakih odločnih potez. Tržaški “Zaliv” je še leta 1987 menil v uvodniku, da je načrtovanje svobodne Slovenije nestvarno in morda izvedljivo le, če bi v Evropi odmrle države.

Ko se je decembra lani bližal dan ljudskega glasovanja za samostojno Slovenijo, smo v strahu in dvomih pričakovali izide. Nismo vedeli, da se je skala, ki je zapirala vhod v Matjažovo votlino, že odvalila. Glasovanje je pokazalo enotno voljo naroda, da se uresničijo stare sanje. Izvoljeni voditelji so brez obotavljanja začeli reševati naloge, ki jih je izid plebiscita narekoval. Proglasili so, da je Slovenija samostojna in neodvisna država ter takoj nato z odločnim vojaškim nastopom ter podporo vsega ljudstva začeli odbijati napade jugoslovanske armade. Napadalci so računali, da bo slovenska vojska negotova in oklevajoča. V resnici je bila budna in živahna, predrzna v odločitvah in preudarna v akcijah.

Je bil to kralj Matjaž? Naj bo kakor koli, a nekaj se je med Slovenci vžgalo in to so opazili tudi drugi. Odločnosti malega naroda se je medtem začudil ves svet. Celo tržaški “Il Piccolo”, ki je Slovincem tradicionalno nenaklonjen, je tako močno zaneslo, da je v trenutku neprisebnosti dal natisniti o nas tole oceno: To je nenavaden narod, bolj trmast od Nemcev, skriv-

... Čas zahteva od Slovencev trdno upanje, da bodo zasebna last, tržno gospodarstvo, privatna iniciativa, politična svoboda in velika mera slovenske solidarnosti ustvarili trajne pogoje za resničen gospodarski in socialni napredek, lepše življenje v Sloveniji, nekaj česar komunistična oblast ni mogla in ne bi mogla na noben način izpeljati...

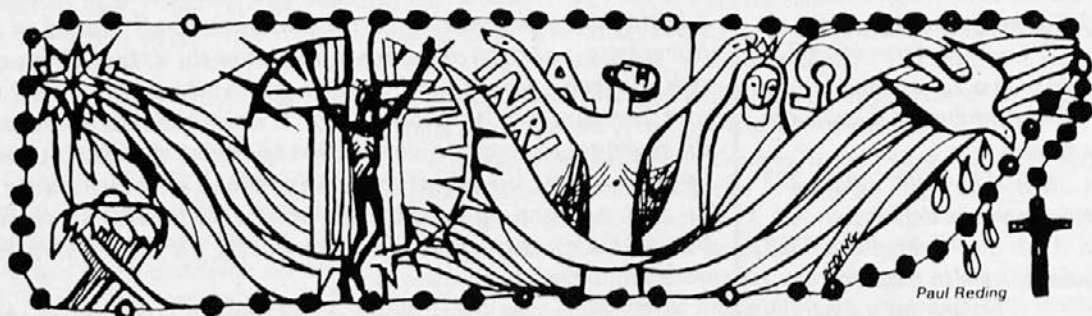
/Iz komentarja na slovenski radijski oddaji v Clevelandu, ZDA, 26.6.91/

nostnejši od Fincev, ponosnejši od Madžarov, natančnejši od Švicarjev (1.7.91, stran 2).

Močne in vplivne države so najprej le radovedno gledale, se potem čudile, pozneje odobraval in nazadnje skušale pomagati. Ključ uspeha pa je predvsem v enotnem nastopu naroda, ki ga je prevzel Matjažev duh. Bog daj, da bi ta duh preveval Slovence še dolgo in da bi se kralj Matjaž nikoli več ne vrnil v podzemlje. Sanj, ki so se uresničile, ne smemo več zakopavati.

D. ČOTAR

/V goriškem Katoliškem glasu/

»Molitev lepa za vsak dan...«

/Ljudska pesem o rožnem vencu/

ROŽNI VENEČ! Kamen spotike za sodobnega človeka. Samo ponavljanje, mehanično drdranje, dolgočasno prebiranje jagod, prazno blebetanje, zastarela pobožnost... Kaj vse se je slišalo na račun rožnega venca!

Rožni venec! Šola krščanskega življenja, družinski katekizem, povzetek evangelija, molitev vseh za vse, psalterij za laike, evangeljska molitev, čudež božje tehnike... Tako pa menijo drugi.

Kaj je z molitvijo rožnega venca? – Molitev sodobnega človeka ni v krizi zato, ker so v krizi rožni venec, križev pot, češčenje Srca Jezusovega in Srca Marijinega, marveč so v krizi vse te pobožnosti, ker v nas ni več duha molitve, ali ker ga imamo premalo. Prenove molitve pa ne bomo dosegli s propagiranjem te ali one pobožnosti, marveč s prenovo duha, začenši pri sebi. Duhovniki moramo najprej pri sebi opraviti to naporno delo, sicer v nas ne bo nikoli zaživel človek molitve;

Pravimo, da ljudje ne molijo več, ker ne znajo moliti. Res je, toda še bolj je res: ne znajo moliti, ker ne molijo več. Najboljša šola molitve je molitev sama. Rožni venec zna moliti tisti, ki ga moli.

Pravi rožni venec je združen s premišljevanjem in kontemplacijo. Če tega ni, je podoben telesu brez duše, je mehanično ponavljanje, za katerega velja Kristusov opomin: "Pri molitvi pa ne blebetajte!" (Mt 6,7). Rožni venec s premišljevanjem in kontemplacijo je gledanje božjih skrivnosti z očmi srca. So stvari, ki jih je mogoče samo tako gledati!

Rožni venec je mladika, ki raste iz starodavnega debla liturgije, zaradi česar ima tudi ime 'Marijin psalterij'. Z njim se morejo tudi preprosti verniki pridružiti hvalnicam in prošnjam vesoljne Cerkve. Čeprav ni liturgična molitev, nas more kar najbolj usposablja za obhajanje istih skrivnosti v liturgiji. Zato ga radi molimo sami in skupaj z verniki. Ohranimo in poživimo lepo navado – molitev rožnega venca!

Zgodovina pove, da je bil rožni venec molitev za mir v času vojne, molitev za pravičnost v času nasilja. Koliko razlogov imamo, da prav v letošnjem oktobru molimo rožni venec za mir v naši domovini, za zmago pravičnosti nad krivico in nasiljem, za zmago resnice nad lažjo, za zmago ljubezni nad sovraštvom!

Mariborski škof FRANC KRAMBERGER

OB SLOVESU

DRAGI SLOVENSKI ROJAKI!

Moje pettedensko bivanje med Vami je bilo izredno lepo in doživeto. Najprej sem se ustavil v Perthu in nato v treh slovenskih verskih središčih: v Adelaidi sem podelil prvo sveto obhajilo, v Sydneyu birmo, v Melbournu birmo in blagoslovitev Doma počitka m. Romane. Poleg tega sem iz teh središč obiskal in maševal še v štirinajstih krajih, kjer žive in delajo Slovenci. Osebnostno sem se srečal in pogovoril z vsemi petimi pastri, ki skrbijo za Vaše duhovno življenje, pa z mnogimi rojaki ter s sedmimi avstralskimi škofi. Ti so se vsi po vrsti pohvalno izrazili o delu slovenskih frančiškancev ter o vernosti slovenskih rojakov. Vesel sem in ponosen, da ste cenjeni pri avstralski krajevni Cerkvi. Obiskal sem tudi nekatere bolnike in ostarele, kakor tudi Vaše pokojne na božji njivi v Sydneyu in v Melbournu.

Ob slovesu Vam priporočam dve stvari: nedeljsko mašo in redno molitev. Biti vsako nedeljo pri maši ni le dolžnost, ampak tudi naša čast in pravica. Prosim Vas, da bi se radi udeleževali slovenskih maš v verskih središčih ter po drugih krajih, kamor prihajajo sloven-

ski duhovniki po sto ali celo tisoč kilometrov daleč prav zaradi Vas.

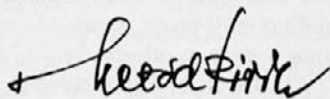
Molitev bistveno in nujno spada h krščanskemu življenju. Vse naše verske krize imajo navadno svoj začetek v slabi molitvi ali v opuščanju molitve. Z redno molitvijo boste krepili svojo vero, obenem pa tudi ohranjali materin jezik.

Molite vsak zase in drug za drugega, molite za našo domovino, ki doživlja tako izredne zgodovinske čase. Molite za mir z Bogom v svojih srcih in z vsemi ljudmi. Molite za pravično urejanje medsebojnih odnosov ter za dobrohotno ljubezen in za pomoč med nami. Marijo Pomagaj prosite za močno in trdno upanje, da bi tudi v najtežjih preizkušnjah ne obupavali in ne postali malodušni v zavesti, da je naša pomoč v imenu Gospodovem.

Prav molitev naj nas druži, dokler se spet ne srečamo doma ali pa tukaj.

Iskrena zahvala patrom, sestram redovnicam in Vam vsem, dragi slovenski rojaki, za vse duhovne in materialne darove.

Bog Vas živi in ohrani! Vdani

koprski škof
in narodni ravnatelj
za Slovence po svetu

Škof
Metod Pirih
z blagoslovom
zaključuje
sveto mašo
v sydneyjski
slovenski
cerkvi
sv. Rafaela

Pionir slovenske državnosti

Članek je napisal M.K. v Slovenski poti (X/1-2, 1962, stran 1-4) ob dvajsetletnici mučeniške smrti dr. Lamberta Ehrlicha, pionirja slovenske državnosti. (Slika ga predstavlja, ko je 26. 5. 1942 zadet od komunističnih strelav obležal na ljubljanski ulici.) Članek smo vzeli iz kanadske Slovenske države, saj ima njegova vsebina posebno vrednost prav za naš čas, ko se uredničuje Višarska zamisel nepozabnega pokojnika.

V SPOMIN dr. Lambertu Ehrlichu naj napišem nekaj toplih besed, mi je bilo naročeno. Otroško plahe, jecljajoče so besede, ki se hočejo preliti na papir. O tem možu napisati nekaj dobrega, ljubega, hladen razum ne more, zmore samo srce.

Preblisnil je dušo daljni spomin. Kakor da bi se bil izluščil s starih častitljivih cerkvenih fresk – je stopil predme. Obdan z asketsko resnobo, ves vase pogreznjen, ves zaverovan v svoje poslanstvo kot Slovenec in kot duhovnik, z rahlimi potezami na čelu, z očmi, ki sta izza bežnih senc strogosti izžarevale neskončno milino in dobroto. Potrkal je spomin na skrivna vratca srca – in so se odprla.

Dr. Lambert Ehrlich! Ko si tam pod vnožjem starodavnega ljubljanskega gradu obležal z mučeniško krvjo oblit, sem presunjen onemel. Vprašanja, polna temne groze, so se kot razburkani valovi razbesnela v meni. Ves izgubljen sem taval po ulicah in grebel v brezdanja brezna tistih nedoumljivih bitij tega sveta, ki se imenujejo ljudje.

Ubili so človeka! Zakaj? Je bil narodni odpadnik, izdajalec? Izdajalec – česa? On, ki je ves gorel za usodo svojega rodu, ki mu je utiral pot v svetlejšo bodočnost, v popolno neodvisnost in svobodo, on, ki je bil idejni prvobornik slovenske državnosti – izdajalec?

Ubili so človeka! Zakaj? Je bil nevredni služabnik božji, je zavajal mladino k slabim dejanjem, je ni učil izpolnjevati zapovedi božje, ki bodo – naj krmari državo kdorkoli in kakorkoli – ohranile svojo veljavo do konca sveta? Bil je eden izmed najzgodnejših, najpostrtvovalnejših duhovnikov, ki so kdajkoli hodili po slovenski zemlji – in je moral pasti . . .

Nedoumljiva brezna človeških duš!

Nekaj dni po strašni tragediji sem obiskal njegov grob. Plaha lučka je brlela na njem in še vsa sveža je bila prst, kakor da bi jo skrbne roke prerahljale za novo rast. Bil je mesec maj, znanilec pomladi, čas

oranja in setve . . . Stal sem tam in nemo prisluškoval skrivnostnemu šepetu vrb žalujk. Kakor veličastna simfonija nastajanja in odmiranja pod taktirko nevidne dirigentke Večnosti mi je zvenela na uho. Pa je v to harmonijo božjega stvarstva udarila trda disonanca, razigrani koraki in prešeren smeh. Bili so študentje. Na čelu sem jim bral, bodočim kulturnikom slovenskim, vijugasto pot, ki so nanjo zabredli. Po vrsti so pljuvali na grob, po vrsti izpraznili greznico svoje notranjosti: "Prekleti far!" Ugasnila je lučka, žalostno in malodušno, kakor da bi jo bilo sram osvetljevati pot tej svojevrstni kulturi "novega razreda".

Oskrunili so grob, ubili človeka – plamtečega protesta, ki je vtelesen v njegovi ideji, niso mogli ubiti. Pomlajena in poveličana bo ideja vstala iz samotnega groba. "Koristen za vesoljno človeštvo je samo narod, ki je zadovoljen in ki ima vse pogoje in prostora, da uveljavi svojo moč," je izpovedal naš največji mislec, pisatelj Ivan Cankar.

Sli so mimo oskrunjevalci grobov in niso slišali klika, ki se je dvignil iz mrtvaške krste in z gorečimi črkami klesal v srca malodušnih, ponižanih, trepetajočih, svojo oporoko:

Ideja slovenske državnosti ni ideal, ki se ne da uredničiti, ni iluzija, ni utopija, ampak idej rod v rod prenešana življenjska stvarnost. V slehernem Slovencu tajno klije, le da nekateri tega notranjega glasu slišati nočejo ali ga skušajo s silo zadušiti. Povzdigovanje narodne zavesti je lepa čednost; a narod, ki nima hkrati tudi narodnega ponosa in težnje po samostojnosti, je podoben siromaku, ki v blodnjaku išče svojo dušo. Slovenski človek pa mora najti in bo našel svojo dušo!

In če bi bila težnja po slovenski državnosti zgolj

utopija – Ivan Cankar je tej utopiji vtisnil srčni utrip, dušo in telo: "Utopije imajo že od nekdaj to lastnost, da se po navadi uresničijo!"

Če bi ta naš največji kulturni ustvarjalec, neugnani slovenski viharnik še živel, bi bil nedvomno eden izmed najrazboritejših glasnikov slovenske državne neodvisnosti, vnet sopotnik pokojnega dr. Lamberta Ehrlicha. Slovenski jezik in slovenska kultura sta bili srčika vsega njegovega nehanja in delovanja. Tik pred svojo smrtjo, še preden je Jugoslavija postala zgodovinsko dejstvo, je Cankar svareče pozdignil glas:

"... Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame ne eksistira. Morda je kdaj eksistiral; toda rešeno je bilo takrat, ko se je jugoslovansko pleme razcepilo v četvero narodov s četverim čisto samostojnim kulturnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku bratrance – po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji nego je tuj naš gorenjski kmet tirolskemu ali pa goriški viničar furlanskemu... Najbolj gnusni – zares gnusni! – se mi zde tisti ljudje, ki čisto brez vzroka in brez povoda spravljajo v zvezo s političnim jugoslovanskim vprašanjem še slovenski jezik. Kar ponujajo ga, kar mečejo čez mejo, še ne vprašajo, kdo bi več zanj dal... Jaz še nisem videl Hrvata, ki bi prišel ponujat k nam svojo hrvaščino... Spoštujem radikalnost, ki je bila že od nekdaj lepa čednost mladine. Ali če ta radikalnost zahteva, da pade slovensčina, ker sta padla Odrin in Bitolj, tedaj hvaležno odklanjam to radikalnost..."

Oba – Ivan Cankar in dr. Lambert Ehrlich – sta z odprtimi očmi gledala v bodočnost. Oba sta bila jasnovidca, obema so temne slutnje dušile razumsko sprostitev in zadoščenje nad osvoboditvijo slovenskega naroda izpod krempljev dvoglavega avstrijskega orla.

Tudi slutnje imajo to usodno lastnost, da se pogostoma uresničijo.

Narod, pijan od svobode, je zadihal s polnimi pljuči. Prežet z živo vero, si je gradil zlate gradove v oblake. Zlati gradovi so se razpršili. Kos za kosom so trgali narodu s krvavega telesa. V svoji stiski je klical kralja Matjaža, priklical pa kraljeviča Marka, "zaščitnika", ki je udaril po njem.

Svoboda? Bilo jo je za ograbek. Včasih več, včasih

manj, kakor so zapihali južni vetrovi. Tudi za ta ograbek je bil narod hvaležen. Pa se je vlastelinom na Balkanu zdelo še te svobode preveč. Vzeli so mu zastavo, simbol njegove samoniklosti, vzeli so mu ime – slovenski narod je bil uradno zbrisan s površja zemlje.

Svoboda? Komaj toliko jo je narod še imel, da si ni želel pod kremplje avstrijskega orla nazaj.

Preživel je triindvajset dobrih in hudih svetopisemskih let. Let zdrave sproščenosti in bolne zagrenjenosti. Let prekipevajočih upanj in bolestin razočaranj. Let zanosnih dvigov in strmoglavih padcev. Let zlahtnih sadov in snetljivega zrna. In se je izpolnilo, kar se je izpolniti moralo – zakaj nekaj gnilega je bilo v deželi jugoslovanski... Sedemindvajseti marec 1941! Simoničev puč. Zadnja injekcija umirajočemu bolniku. Kot trhla stavba, postavljena sredi močvirja, se je država belgrajskih nasilnikov zrušila na kup. Temne slutnje Ivana Cankarja in dr. Lamberta Ehrlicha so se uresničile v vsej polnosti...

Dr. Lambert Ehrlich! Ugasnila je lučka na tvojem grobu, a v naših srcih je zagorela kot plamenica. Ta plamenica bo narod budila iz mrtvila, da ne omahne pod križem, ki mu je bil naložen. Ta plamenica mu bo kazala pot iz malodušja v samozavest, iz samozavesti v narodni ponos, iz narodnega ponosa v tisto skrajnost, kjer hlapčevanje in tlačanstvo zadobita svoj zadnji smrtni sunek in se čudežno sprostita v samorast.

Ni še dolgo tega, kar je neki sicer zelo nesebični in požrtvovalni slovenski kulturni delavec v družbi dejal: "Slovenska državna misel je ideal in bo ostala ideal." Nekaj eminentno važnega je ta slovenski kulturni delavec pozabil pripomniti. Dolžnost slehernega kulturenika je boriti se za ideale. In najvišji ideal, ki je katekemukoli narodu na svetu dan, je ideal polnega, nemočenega gospodarskega in kulturnega življenja.

Dr. Lambert Ehrlich! Morda ni daleč čas, ko bo narod doma z vsem spoštovanjem in ljubeznijo izrekal tvoje ime. Bil nisi le varuh njegovih meja, bojevnik za njegove pravice. Bil si mu več: kladivar, zidar in arhitekt; položil si duhovne temelje stavbi, ki bo nekoč na njenem pročelju pred vsem svetom ponosno zablestelo ime: SLOVENSKA DRŽAVA.

Slovenska državna misel je na pohodu. Nihče več je ustaviti ne more. Če ne mi – naši zanamci bodo v celoti izpolnili oporoko velikega pokojnika.

SLOVENSKI JEZIK

ALEKSANDRA BIZJAK, ki poučuje slovenščino na sydneyški Macquarie univerzi, nam je poslala ta članek. Je nam vsem v resen premislek, ne samo vabilo k študiju slovenščine.

S temle zapisom se obračam predvsem na starejšo generacijo Slovencev, živečih v Avstraliji, saj slovenski jezik le še redkokdaj lahko nastopi v svoji osnovni funkciji občevanja pri mlajšem rodu. Moje sporočilo bo torej dospelo do mlajših rodov le preko vas, dragi bralci, preko vaše naklonjenosti in privrženosti slovenskemu jeziku, preko vašega posredništva in pripravljenosti prenašati informacijo mladim rodovom — še več: prenašati nanje ljubezen do slovenskega jezika. Če je bila moja vera v vas kot posredovalce prvo leto po mojem prihodu v Avstralijo neomajna, je postala po dveh letih bolj podvržena dvomom. Verjetno se boste vprašali, katere izkušnje in dogodki so mi vzbudili dvome? Naj navedem le en primer, z rahlim upanjem, da to ni odsev realnosti.

V šoli v Merrylandsu, kjer poučujemo slovenščino otroke od prvega do šestega razreda, nam je eden od

in njegova prihodnost v Avstraliji

staršev, ki pripada že drugi generaciji Slovencev in ki bi tudi svoje štiri otroke rad naučil slovenščine, potožil, da od svojih slovensko govorečih staršev ne dobiva prav nobene podpore. Ne le da ignorirajo nastope otrok v slovenski šoli, celo angleško govorijo s svojimi vnuki — ob tem, da so bili izrecno naprošeni, da bi za dobro otrok občevali z njimi v slovenščini. Da je ob takem ravnanju staršev razočaran, ni nobenega dvoma. Še več: začeni se spraševati o smiselnosti svojega truda. Če še staršem, rojenim v Sloveniji, slovenskega jezika ni mar, ali ni bolje potem kar odnehati?

Komentar je kratek. Govoriti, da smo za slovenstvo, da ga čutimo v srcu, je eno, dejansko žrtvovati čas in še kaj več pa je drugo. Ne prenašati slovenske kulture in jezika na mlajše rodove pa je sebičnost. Otroku so namreč starši dolžni posredovati vsa svoja notranja bogastva in znanje jezika je gotovo eno največjih. Če pa nekdo zanika slovenski jezik ali katerikoli drugi jezik kot bogastvo, potem lahko zdvomimo tudi v njegove ostale notranje vrednote. In od tu ni daleč do misli, ki se vedno bolj uveljavlja v slovenskih kulturnih krogih v Avstraliji, in bi jo na kratko lahko povzeli: slovenski jezik na tej celini je zapisan smrti, počasni, a vendarle dokončni.

Slovenski jezik v avstralskem kulturnem prostoru in njegova zapisanost smrti je teza, ki me kot predstavnico tiste plasti, katere namen je poučevanje slovenskega jezika, globlje vznemirja in prizadeva. Slovenski jezik je zapisan smrti. Zveni kruto, a velikokrat izrečeno v pravem času in pravem mestu prav prepričljivo. Na primer v slovenskem klubu, kjer le težko najdeš mlade, ki bi govorili slovensko.

In kolikor bolj me skušajo prepričati, nekje globoko v meni je upornost in nasprotovanje. Navedla bom samo en dokaz, ki naj podpre moje zoperstavljanje. Nekaterim se bo mogoče zdel bolj oddaljen in zato neprepričljiv, a za vsakega poznavalca slovenske kulturne zgodovine dovolj zgovoren in trden.

Koliko je bilo namreč pesimističnih napovedi v naši kulturni zgodovini o izginotju malega slovenskega

Novoodkriti
Slomškov
spomenik
pred stolnico
v Mariboru

“Ljubimo
svojo
domovino,
ljubimo
svoj
materin
jezik,
ne le
v besedi,
ampak
v dejanju
in resnici,
iz čiste
ljubezni
do Boga
in do
svojega
rodal. . .”
Anton M.
Slomšek

naroda z zemljevida Evrope, pa še vedno obstaja. Ali niso že Prešerna skušali prepričati, da se za šeststo bralcev ne splača pisati, da se mora kulturni jezik, ki hoče v svetu kaj pomeniti, opirati na ljudsko množico, ki šteje najmanj pet do šest milijon prebivalcev. Prešernu niso s tem povedali nič novega in kot pravi B. Paternu v svojem eseju na simpoziju o slovenskem narodu in slovenski kulturi: "Položaj obupa je bil Prešernu enako znan, samo reagiral je drugače, čeprav ni bil udarjen z nikakršnim optimizmom. S svojo notranjo suverenostjo je enostavno vztrajal. Vztrajal je (. . .) in na lastno pest ustvarjal slovensko pesniško kulturo svetovnega formata." In čas je dal prav Prešernu, danes o tem ne more nihče dvomiti.

Še vedno pa imajo dvoimljivci možnost dvomiti o obstoju slovenskega jezika v Avstraliji. Dvomijo kljub dolgoletnemu obstoju šole v Merrylandsu in Bankstownu. Njima se je pridružilo še poučevanje slovenščine na Macquarie univerzi. Na univerzi smo resda začeli s petimi študenti, a že naslednje leto jih je bilo petindvajset. Ravno toliko jih je letos in v prihodnost gledamo še bolj optimistično. Vztrajati moramo z notranjo suverenostjo, s kakršno je vztrajal Prešeren.

Mogoče je moj zapis nekaterim izzvenel daleč od

vabila k vpisu na univerzo. Potem naj poudarim: bilo je mišljeno kot vabilo v širokem pomenu te besede, kot izziv k razmišljanju. Kakšen odnos imam jaz osebno do slovenskega jezika? Ali svojo narodno pripadnost izkazujem s svojimi dejanji? Ali podpiram šolstvo? Kako ga podpiram? Po vseh svojih močeh? V tolikšni meri, kot mi jo narekuje ljubezen do slovenskega jezika? Ljubiti jezik je enako učiti se ga. In ker se korenine vsakega naroda začnejo pri otrocih, je edino upanje za našo prihodnost učenje jezika. Kdor namerava to storiti v letu 1992, naj se v informacije o študiju slovenščine na univerzi obrne na naslednji naslov: Aleksandra Bizjak

Slavonic Studies
School of Modern Languages
Macquarie University
Sydney, N. S. W. 2109
Tel. (02) 805 7042 / (02) 805 7015

Za informacije glede vpisa pa pišite na naslov:

The Registrar
Macquarie University
Sydney, N. S. W. 2109
Tel. (02) 805 7111

Znana pesem je iz leta 1795, napisal pa jo je VALENTIN VODNIK, prvi slovenski pesnik v pravem smislu besede in ena najbolj vsestranskih osebnosti slovenske literature. Tudi za naš čas je kaj primerna. Naj bo tudi naše dramilo, trka naj nam na srce, da se bomo vselej zavedali dolžnosti do vstalega naroda. Slovenija nas potrebuje. Biti Slovenec je naš ponos, pa naj bomo v domovini ali kjer koli po širnem božjem svetul

Dramilo

Sloven'c, tvoja zemlja je zdrava
in pridnim nje lega najprava.
Pólje, vinograd,
gora, morjé,
ruda, kupčija,
tebe redé.

Za uk si prebrisane glave,
pa čedne in trdne postave.
lšče te sreča, um ti je dan,
našel jo boš, ak'
nisi zaspan.

Lej, stvarnica vse ti ponudi,
iz rok ji prejemati ne mudi!
Lenega čaka
strgan rokav,
pal'ca beraška
in prazen bokall

Med praznovanjem in vojno

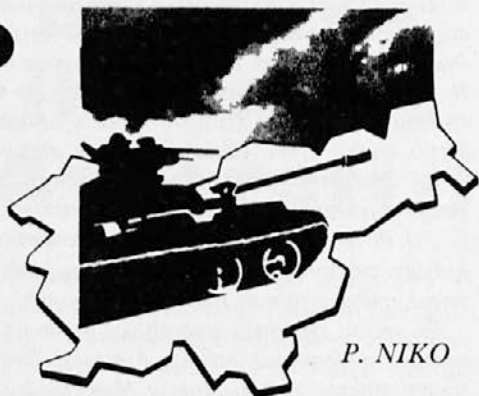
ČEPRAV mineva že več kot štiri tedne, kar sem pripotoval iz domovine, mi nikakor ne uspe zbrati vseh vtisov iz nenačrtovane Odisejade po Sloveniji. Ne vem še natančno, za kaj bi se opredelil: ali so bile počitnice lepe, ali pretresljive, ali sem bolj doživel praznovanje neodvisnosti, ali osuplost okupacije?

Namen mojega potovanja je bila predvsem udeležba na praznovanju 350-letnice božjepotne cerkve pri Novi Štifti, kjer sem z dušo in srcem deloval pred odhodom v Avstralijo. Zaradi sodelovanja v gibanju za Svetovni slovenski kongres se je zdelo p. Baziliju prav, da se ga udeležim kot delegat. Ker mi je ideja o združevanju vseh razseljenih Slovencev zelo pri srcu, sem se tudi sam ogrel za nekoliko daljše bivanje v domovini. Za vse sem danes p. Baziliju hvaležen, kajti sam je moral dva meseca pošteno delati, ker je v našem središču že tako ali tako dela za tri. Enako pa sem hvaležen tudi svoji mami, ki mi je finančno omogočila to potovanje.

S Singapore Airline smo se 21. junija dvignili med oblake avstralske zime. Enodnevni postanek v Singapuru, tem gospodarskem čudežu Daljnega vzhoda, sem izkoristil za razgledovanje po čistem in uspešnem mravljišču vele mesta svobodnega trgovanja.

Naslednji dan nas je jeklena ptica po trinajsturni vožnji pripeljala v naročje starega kontinenta, v večno mesto Rim. Začutili smo prehod iz zime v poletje, saj so se nam začeli dozdevati kosi obleke – zaradi vročine – kar odveč. Na poti iz Rima v Trst nas je spremljalo oblačno vreme, ki je botrovalo neprestanemu tresenju letala. Ko je pilot objavil, da se približujemo letališču Ronchi, sem v pogledu skozi okno takoj spoznal špico gorskega junaka, ki me je pozdravljaval v daljavi iznad oblakov. Triglav! Kako naenkrat postane neko ime čarodejno, pa čeprav sem ga slišal desetokrat in se že kot sedemletni ministrant povzpел prvič na njegov vrh. Srce me je gnalo iz letala, da bi čimprej prestopil mejo, zame in še marsikoga najlepše dežele na svetu. Žal so Italijani stvari zakomplicirali: moj kovček je namreč ostal v Rimu. Moral sem čakati – za vsak slučaj – naslednje letalo iz Rima. S prijatelji sem sedel v restavraciji kot na žerjavici – in hvala Bogu, po uri in pol čakanja je pripelo letalo in z njim tudi moja prtljaga.

Podali smo se preko meje, skozi s soncem obsijano

P. NIKO

Vipavsko dolino, preko Razdrtega do Ljubljane, ki je postala moje bivališče v naslednjih tednih. Z vso frančiškansko bratsko gostoljubnostjo sem bil sprejet v šišensko skupnost sobratov. Po letu in pol je bilo srečanje s prijatelji res prijetno. Ker moji domači točnega datuma prihoda niso vedeli, sem jih naslednji dan presenetil s prihodom na praznovanje svakovega Abrahama. Presenečenje je bilo prvovrstno, vendar zaradi utrujenosti sem se kmalu podal k počitku domov v Kranj. Drugi dan je bila nedelja in srce me je gnalo, da grem in pozdravim kraljestvo Matere božje pri Novi Štifti. Prisrčno je bilo srečanje z ribniškimi rojaki, ki me nikakor še niso pričakovali. Sedanjemu varuhu božje poti sem predal denar, ki so ga prispevali avstralski Slovenci za obnovo tega čudovitega svetišča.

V tem času je bilo določeno zasedanje skupščine, na katerem naj bi sprejeli deklaracijo o neodvisnosti. Dne 25. junija so bile ulice v Ljubljani zvečer prazne, kajti vsi smo pred televizijskimi sprejemniki doživljali rojstvo nove, neodvisne in samostojne države Slovenije. Stoletno hrepenenje je postajalo resničnost. Nazdravljanje rojstvu pa je vendarle imelo priokus skrbi v zraku: "Kaj bo?" Ko so napovedali, da bo naslednji dan na trgu pred Skupščino javna razglasitev te edinstvene odločitve naroda, je bil zaključek vseh, da se dobimo na trgu.

V sredo 26. junija smo se s prijatelji združili v množico, ki se je od vseh strani pomikala proti trgu. Pri Predsedstvu Slovenije mi je uspelo v objektiv ujeti tudi paradno četo nove slovenske vojske. Postavni mladenci so stopali tako strumno, da je bilo v njihovem koraku čutiti odločnost in trdnost braniti voljo svojega naroda. Oči vseh so se obračale za nizkoletičima jastreboma JA, ki sta očitno imela namen vlti strah med zbirajočim se ljudstvom. Trikrat sta z vsem tru-

**Nepozabni zgodovinski trenutki:
26.jun.pred slovensko Skupščino**

ščem zakrožila nad množico, katere reakcija pa je bila drugačna: ne strah, le dvignjene pesti in odločen pogled.

Kar se je dogajalo ob slovesni razglasitvi neodvisnosti in pozneje po prepornih ulicah bele Ljubljane, se preprosto ne da preletiti v besede. Enkratna povezanost vseh, ena duša, ena misel, neizmerno veselje in ponos. Takrat me je spreletel spomin na vojaška letala in sem si rekel, da je to nemogoče. Občutek sem imel kot ptica, ki jo po dolgem času spustijo iz kletke v svobodo okolja, ki ji od vekomaj pripada. Prijetno utrujen sem v pozni nočni uri legel k počitku, z mislijo na jutro in začetek prvega srečanja Svetovnega slovenskega kongresa – pomislite: v prvem dnevu moje države, res moje države. Prijeten uvod v trdno spanje, mar ne?

Preden se zbudim, prihiti v sobo p. Marjan in v trenutku zbistri zaspane oči ter uniči prijetne sanje kratke noči: "Niko, vojna je, armija gre proti mejam! Tanki so na cestah. Kaj boš? Ali sploh bo kongres?"

Kot v sanjah prihajajo skozi meglice spomini na Aljažev dom v Vratih. Leto 1968. Kot petnajstletnik sem gledal pretresene češkoslovaške planince ob enakem sporočilu. Samo preblisk spomina.

"Seveda, kongres bo. Mora biti, če kdaj, potem prav danes!" sem odvrnil.

Marjan me je zapeljal pred Skupščino in Cankarjev dom. Pomel sem si oči. "Ali je bila včeraj samo sanja, ali je bilo res?" Na visokem jamboru sredi trga je

dvajsetmetska zastava govorila o resničnosti. Tekanje oboroženih policajev in teritorialcev pa me je zopet spravilo na tla.

V avli Cankarjevega doma, hrama kulture in velikih odločitev, se začnemo zbirati delegati iz vseh koncev sveta. Na obrazih slehernega je brati zaskrbljenost. Ob prijavljanju obenem pogledujemo proti TV ekranu, kjer že sporočajo o prvih žrtvah okupacije. Tam se najdemo tudi skoraj vsi delegati in opazovalci iz Avstralije. Nekateri so že doživeli ognjeni krst napada Jugo-armije, ko so se preko razbitin barikad prebijali proti Ljubljani. Več kot ena tretjina delegatov ni mogla priti v Ljubljano, mnogi od teh so običali celo izven slovenskih meja.

Ob otvoritvi kongresa nastopi Slovenski oktet, ki preko lepote naših pesmi vliva pogum in odločnost v srca slehernega delegata. Pri otvoritvi so bili navzoči vsi predstavniki mlade države, ki je komaj rojena že začela krvaveti. V njihovem sporočilu ni bilo čutiti strahu, ampak odločnost v obrambi volje ljudstva, izražene na decembrskem plebiscitu. Zaradi situacije so kmalu zapustili dvorano in prepustili tok kongresa našim rokam.

Žal je kongres trajal le dva dneva. Vendar se je v tem kratkem času izkristalizirala ideja, zakaj smo prišli skupaj in da je tako telo več kot potrebno našemu narodu za medsebojno vez in zблиžanje petdeset let oddaljenim stranem istega naro-

Postavni slovenski vojaki, ki so v naslednjih dneh tako odločno branili svobodo naše domovine

da. Sprejeti so bili vsi dokumenti, nekatere je šele plenarna seja dokončno oblikovala, izvoljeno je bilo vodstvo Svetovnega slovenskega kongresa in določene komisije za nadaljnje delo. Zaradi vojne vihre bo lahko šele zgodovina ugotavljala pomembnost prvega zbora vseh Slovencev po svetu. Šele prihodnost bo odkrivala dejansko pomoč rodni domovini, kajti kot najboljši novinarji so delegati kongresa obveščali rojake 24 držav, dvignili proteste v 24 državah in 24 vladam svojih novih domovin po obveščenih rojakih povedali, kdo smo Slovenci. Moč organizirane skupnosti! Oblikoval se je medijski boom, ki je vsekakor igral del odločilne vloge pri dolžini spopada.

Po dveh dneh smo se delegati razšli, vsak s svojo mislijo v srcu in skrbjo, kako se bo vse skupaj končalo. V prsah slehernega je bil priokus pelina, ker se je izkazalo, da razen Avstrije nobena država ne ve zakaj pravzaprav gre. Njih mišljenje se je sukalo le v krogu informacij Beograda ter jugoslovanske države. Nobenega posluha, nobenega priznanja, dežela pa se je zgubljala v ognju in dimu, v krvi in joku. Nerazumljiva krutost visoke politike, skrite očem smrtnikov.

Zaradi vojne vihre in barikad, ki so obdajale Ljubljano in zapirale vse dohode do mesta, sem se držal v naši frančiškanski skupnosti v Šiški. Poleg radijskih in TV sprejemnikov, ki so delali noč in dan, smo poskušali priti v stik z domačimi in prijatelji preko telefona, vendar je bilo to skoraj nemogoče. Po dvehurnem

vrtenju mi je uspelo izmenjati nekaj besed z mamo v Kranju, ko nas je tuljenje siren, ki so označevale nevarnost zračnega napada, spravilo v kletne prostore samostana. Ne samo mi – v dneh nevarnosti so si vsi opremili zaklonišča ter v nahrbtnikih imeli vse najnujnejše pripravljeno za najhujše. Strah se je v ljudeh prepletal z grozno negotovostjo, kaj se bo zgodilo v naslednjih minutah. Redkokdo je ponoči dobro in mirno spal. Ker je živčna vojna prav posebna odlika vseh totalitarnih sistemov, ki se borijo za oblast, se je tudi okupatorska JA v takih veččinah odlično izkazala. Vsako toliko časa preleti mesto letalo, v eter vržena možnost kemičnih strupov, možnost napada na nuklearno elektrarno v Krškem . . . Ne le Slovenci, tudi sosednji narodi Avstrije in Italije so v strahu na možnost totalnega spopada spravljeni na svoje meje tisoče in tisoče vojakov.

Vtisov in mor iz tega časa ostaja veliko. Še več pa je v meni ponosa, da sem Slovenec in da se je v mojem narodu uresničil – s tisočletno zamudo sicer – sen, da nismo nikakršni in nikogaršnji hlapci, temveč narod, ki želi na svoji zemlji gospodariti sam in tudi uživati sadove svojega dela in poštenja.

Tragedije, žalostne "podobe iz sanj", ki so postajale iz ure v uro krutejša resničnost, tega naroda niso več mogle uničiti in spraviti na kolena. Želja po svobodi je bila prevelika. V teh trenutkih sem primerjal svoj narod z usodo "izvoljenega ljudstva" v Svetem pismu. Bog preko preizkušenj rešuje svoje.

/Konec prihodnjič/

Še ena slika s trga pred Cankarjevim domom nepozabnega dne 26. jun.

PRIHOD škofa METODA PIRIHA v Sydney je pričakala lepa skupina rojakov in tudi narodne noše so bile zastopane. V četrtek dne 29. avgusta smo našega gosta pozdravili na Australian Airlines letališču. Prišel je v spremstvu p. Cirila in p. provinciala Miha Vovka. P. Ciril je spremljal g. škofa prav iz domovine ter se pred prihodom k nam ustavil tudi v Perthu in Adelaidei. Rojaki so ga povsod toplo sprejeli. Iz Perthu so organizirali romanje v znamenito benediktinsko opatijo New Norcia. V Perthu so se rojaki zbrali okrog škofa v cerkvi pri bogoslužju in v tamkajšnjem Slovenskem domu. Pričakujem, da bo kdo rojakov iz Perthu kaj več poročal o srečanju s škofom.

P. provincial se je pridružil g. škofu in Cirilu v Adelaidei. O tem obisku bo gotovo poročal p. Janez. Naj tu omenim obisk opalskih polj. Coober Pady ima podzemsko farno cerkev, ki je imela že nekaj časa tiskano sliko naše slovenske Marije Pomagaj. Zdaj pa je g. škof ustoličil novo podobo Marije Pomagaj, ki jo je naslikal g. Cveto Mejač, inženir in arhitekt iz Qld. Za to in za mnoge druge umetniške slike, ki nam jih je poklonil, naj mu na tem mestu velja naša zahvala. Nedavno smo dobili sporočilo, da se g. Mejač nahaja v bolnišnici v Redcliffe (Brisbane). Želimo mu hitrega okrevanja in za naprej trdnega zdravlja.

ŠKOFOV OBISK v NSW in QLD. – Prvo srečanje v Merrylandu je bilo namenjeno letošnjim birmancem, njihovim staršem in botrom. Zbrali smo se k sv. maši v petek, 30. avgusta, zvečer. – Naslednji dan, v soboto 31. avgusta, se je naš gost srečal v slovenski cerkvi v Figtree z rojaki Wollongonga in okolice. Predsednica tamkajšnjega kluba "Planica" je pred mašo s šopkom cvetja izrekla škofu in p. provincialu iskreno dobrodošlico. Po mašnem slavlju je bila v dvorani večerja, nato je sledila zabava za očetovski dan.

V nedeljo 1. septembra smo imeli pri Sv. Rafaelu slovesnost svete birmine. Zakrament potrjenja so prejeli naslednji: Natalie Bracar, Gabriela Pirc, Peter Grabner, David Babič, Alexandra Krempl, Allen Markovina, Jaclyn Markovina, Teresa Milina, Daniel Muller, Adrian Vuchich, Robert Petrevski, Katherine Žerdin, Vanesa Žerdin. Pred mašo je škofa pozdravila Gabriela Pirc, Adrian Vichich pa mu je izročil denarni dar za prizadete otroke v domovini, kar so zbrali birmanci v ta plemeniti namen. Silvija Šuber pa je pozdravila patra provinciala in mu želela srečno pot, ker se je nekaj dni zatem vrnil v Slovenijo. Po obhajilu sta Gabrijela Pirc in David Babič izročila šopek cvetja in darilo katehistinji gospe Milki Stanič, ki je letošnje birmance pripravila za prejem tega zakramenta. Pri birmanski maši je prepeval naš mešani zbor, okrepljen s triglavskim moškim zborom in z ženskim zborom iz Wollongonga.

Zvečer ob šestih na isto nedeljo je imel g. škof sre-

SV. RAFAEL

*Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M.,
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Tel.: (02) 637 7147 Fax: (02) 682 7692*

*Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478*

čanje z rojaki Canberre, Queanbeyana in okolice, seveda v cerkvi v Garranu, kjer se vsako tretjo nedeljo v mesecu zbiramo k slovenski službi božji. Škofu sta izrekla dobrodošlico s šopkom cvetja Veronika Falež in njen bratec Cvetko, oba v narodni noši. Po bogoslužju so bili škof, p. provincial in spremljevalci povabljeni v Slovenski klub na večerjo. Tam je škofa in vse navzoče pozdravil predsednik Lojze Kavaš.

V ponedeljek (2.sept.) si je naš gost dopoldne ogledal avstralsko prestolnico, popoldne pa je obiskal canberrskega nadškofa Carrola.

V sredo, 4. septembra, je bila zvečer škofova maša za rojake v Newcastlu in okolici, naslednji dan pa je g. škof nadaljeval v spremstvu p. Cirila in sestre Francke proti Queenslandu. Za soboto (7.sept.) zvečer je bila na sporedu slovenska maša na Zlati obali, za naslednji dan (nedelja 8. sept.) pa na slovenskem griščku v Cornubiji. Ker nisem bil tam, več o tem ne morem poročati. Gotovo se bo kdo oglasil, ki je bil navzoč. Ko to pišem, ima naš visoki gost na naši listi še obisk rojakov v Wagga-Wagga, kjer ga bo prevzel p. Bazilij in odpeljal v Viktorijo.

P. PROVINCIAL MIHA dr. VOVK je bil med nami istočasno kot g. škof in še nekaj časa prej. Prispel je iz San Diega, Kalifornija, ZDA, kjer je bil generalni kapitelj frančiškanskega reda in volitve novega vrhovnega predstojnika. Obiskal je vse naše glavne postojanke, kjer delujemo člani slovenske frančiškanske province sv. Križa. Pogovarjal se je z nami glede našega dela, glede medsebojnega povezovanja in naših načrtov za bodočnost.

ROMANJE V EARLWOOD bomo imeli v nedeljo 6. oktobra. Popoldne ob treh bo pri tamkajšnji lurški votlini slovenska maša in rožnovenska pobožnost. V oktobru vas lepo vabimo k večerni družinski molitvi

Škof Metod Pirih s sydneyjskimi birmanci

rožnega venca. Vsaj ena desetka naj bo del večerne molitve po naših družinah.

MARIJA ROMA po naših sydneyjskih domovih. V cerkveni veži najdete spored, kje in kdaj bo Marijin kip v mesecu oktobru, ko se bomo po družinah zbirali ob molitvi rožnega venca. Zaznamujte na koledarju dan, ki odgovarja za molitev ob kipu Matere božje v vaši družini. Mislim, da ni treba poudarjati namen in nujnost molitve v naših časih, ki so polni nemira, krivic, goljufije, podkupovanja in prevare. "Družina, ki skupaj moli, skupaj ostane!" Za marsikatero našo družino je to spoznanje žal prepozno.

BODIMO LJUDJE, nič manj in nič več! Danes zjutraj sem prejel telefonski klic. Zadeva je bila dolgotrajni spor glede dostopa otrok zakoncev, katerih zakon se je pred več kot deset leti končal z ločitvijo. Ko sem premišljeval, kaj naj svetujem v tej zadevi tema dvema in tudi drugim, ki imajo isti problem (da drug drugega krivijo za razbiti zakon in nikakor ne morejo drug drugemu odpustiti ter pozabiti storjene krivice), so mi prihajale na misel razne ideje. Rad bi jima položil na srce, naj nehata živeti v preteklosti; kar je bilo, je mimo in se v veliki večini primerov ne na več popraviti. Naj bo dovolj obtoževanja in lučanja kamenja drug na drugega. Zapustita razvaline vajinega zakona in skušajta rešiti, kar se morda še rešiti da! Odpustita drug drugemu, čeprav si najbrž oba domišljata, da nista nič kriva! Vedita, da sta za vsak prepir potrebna vsaj dva. V veliko primerih, gotovo pa ne v vseh, sta oba kriva za zakonolom. Vajino prepiranje in tožarjenje, osebno ali po sodiščih, bo imelo neizogibno in nepopravljivo škodo zlasti na vajinih otrokih. Ali ni že to samo po sebi dovolj velik razlog, da skleneta premirje, ali "ustavitev ognja", kar nam je danes večkrat v ušesih. Vedita pa, da vaju do tega ne more pripraviti nobena zunanja sila, ne dragi advokati, ne

sodne razprave, kakor tudi ne še tako izkušen zakonski svetovalec ali duhovnik. Zadnja dva vama lahko samo pomagata do tega, vendar je vse odvisno od vaju, od vajine dobre volje in vajinega čuta za to, kar je prav in edino pametno. Če bo prevladal "common sense", bosta postala drug do drugega spet človeka, ki imata svoje dostojanstvo, ki sta ustvarjena po božji podobi; nič več ne bosta smatrala drug drugega za predmet sovraštva, podcenjevanja in očitanih. Bodita drug do drugega vsaj kot sosed med sosedom, ki se vsaj pozdravita; ali kot sta sploh do ljudi, ki jih srečujeta. Torej nič več in nič manj kot so **LJUDJE MED SEBOJ**. Pa še eno pomnita: vajini otroci imajo vse življenje pravico imeti očeta in mater ter dostop do enega kakor do drugega, kakor sami želijo. To jim pripada po božjem zakonu in ne šele tedaj, ko sodišče tako odloči. Kako boleče in žalostno je ščuvanje otrok proti očetu ali proti materi ločenega zakona. Oba naj bi pospeševala spoštovanje do drugega starša, saj otroci nimajo krivde pri ločitvi staršev. In končno, ker moramo moliti za vse ljudi brez razlike, tudi ločen zakonski drug ne sme biti v tem izjema, če se še imenujemo kristjani.

Mislim, da bo pri vsem tem, kar sem napisal, marsikdo našel nekaj stvari za izpraševanje vesti. In ko sem končal to pisanje, sem sklenil, da obema prizadetima zakoncema pišem v tem smislu pismo. Kakšen bo odziv, pa prihodnjič.

ROŽNI VENEC v oktobru bomo pri nas molili ob petkih in sobotah petnajst minut pred večerno sveto mašo, ki je ob sedmih. V Figtree pa bo v oktobru sveta maša in rožnovenska pobožnost vsako sredo ob sedmih zvečer.

NAŠE ŽEGNANJE, praznovanje cerkvenega zavetnika svetega nadangela Rafaela, bo v nedeljo 29. septembra. Obenem bo tudi praznovanje zakonskih jubilej.

lejev. Za prijave prosimo čimpreje. Letos bomo istočasno praznovali tudi 50-letnico redovnih obljub sestre Hilarije. Sicer so sestre že imele skupno praznovanje njenega in drugih jubilejev maja v Melbournu, a spodobi se, da jubilej naše sestre praznujemo tudi v krogu naše skupnosti.

SEDEMNAJSTI MLADINSKI KONCERT bo tik pred vratmi. Upamo, da ne bo nič manj uspešen kot so bili pretekli. Že zdaj iskrena zahvala vsem, ki so sodelovali pri pripravah, organizaciji prireditve in z nastopi.

SLUŽBE BOŽJE so po običajnem redu: **CANBERRA** – treja nedelja v mesecu, Garran, ACT, ob šestih zvečer (torej 20. oktobra in 17. novembra). – **FIGTREE** – Drugo in četrto nedeljo v mesecu ob peti uri popoldne (13. in 27. oktobra ter 10. in 25. novembra). – **NEWCASTLE** – peta nedelja v mesecu, kadar jo mesec ima, v Hamiltonu ob šesti uri zvečer (letos torej 29. septembra in 29. decembra).

MOLITEV ZA DOMOVINO bo v naši cerkvi od slej vse petke z izpostavitvijo Najsvetejšega ob 6.30 zvečer in s skupno molitvijo ob 6.45. Ko je bila velika nevarnost v rodni domovini in jo je napadla vojska, smo veliko molili, pa molitev spet opustili, ko je neposredna nevarnost minila. Zato bomo zdaj ob petkih dali prednost molitvi za domovino. Vztrajati moramo v molitvi, dokler domovina in naši sosledje Hrvati ne dobimo priznanja mednarodne skupnosti. Sveto pismo pravi "Trkajte in se vam bo odprlo..." in ne samo "Enkrat potrkajte!"

SVETA MAŠA NA POKOPALIŠČU bo letos na novem delu v nedeljo 3. novembra ob desetih dopoldne. Pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu bo ta dan samo jutranja maša ob osmih, pa seveda sobotna večerna ob sedmih. Pokopališčni maši bo sledil blagoslov grobov novega slovenskega dela pokopališča. Nato bo pater odšel na prvi del s slovenskimi grobovi in tudi te blagoslovil.

P. VALERIJAN

LJUBLJANA

Vse blagoslove tebi, LJUBLJANA! Večja in lepša mesta so na svetu – ali vendar ni ti ga enakega pod nebom! Pozdravljena, ti kraljica veselja, ti mati vseh sladkosti, ti botrica prešernih ur! Prav na sredo vseh nadlog te je postavila nebeška modrost, luč v temo, zeleno trato v pustinjoli /Ivan Cankar/

IZPOD TRIGLAVA

PA RES NI TEDNA, da bi v "Družini" ne bila spet omenjena kaka obnovljena cerkev. Toliko je podružnic, ki so se že domala podirale, pa so jih domačini z lastnim prostovoljnim delom temeljito popravili. V tem zaslužijo verniki dežele pod Triglavom vse priznanje. Odkar ni več nagajanja s strani oblasti, še raje sodelujejo pri obnovah.

URARSKI MOJSTER stolpnih ur je Ivan Marič v Beltincih v Prekmurju, ki velikokrat zamenja svojo delavnico z vrtoglavo višino cerkvenih stolpov. Po Sloveniji je obnovil že nad sedemdeset stolpnih ur. Lani je za svoje zvesto delo po cerkvah prejel od mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja plaketo z napisom: "Zahvala in priznanje urarskemu mojstru, vzdrževalcu in graditelju mnogih cerkvenih ur." Mojster je na prejem plakete ponosen, povedal pa je, da ga skrbi dejstvo, da v svoji stroki žal nima naslednika.

VOJAŠKI OBJEKTI po Sloveniji se drug za drugim praznijo, ni pa še odločeno, kdo bo novi lastnik teh objektov. Samo v Ljubljani predstavljajo 86 hektarov mestnih površin. Zaenkrat bodo z zapečatenimi vrati čakali, kdo in čemu jih bo prevzel. Verjetno bodo postali civilni objekti, saj Teritorialna obramba ne potrebuje po mestu toliko prostorov. Slišati je tudi mnenje, naj bi eden teh objektov postal Dom za izseljence in bi izseljenci brez svojcev doma našli na obisku prijetno zatočišče in seveda cenejše kot pa bi bil hotel. Na razpolago je vojaški hotel za Bežigradom, nekdanji Mikličev hotel pred železniško postajo in še marsikatera udobna stavba. Zakaj pa ne? Končno so mnogi sedanji izseljenci z odhodom leta 1945 doma vse izgubili.

JANEZ SVETINA, pisatelj in filozof, je padel pod streli v Prekmurju. Zaradi vojne vihre, ki je istočasno

puštoila po Sloveniji, bo težko ugotoviti neznane storilca.

V **BREŽICAH** bo poleg vojašnic ostalo praznih 1500 stanovanj, ko bo končano preseljevanje vojakov jugoslovanske armade. Je pa res, da vojaki odnašajo vse, kar ni trdno pribito. Tudi iz vojaške kinodvorane so odnesli vso opremo, celo dvoranske stole – vse je šlo v Bihač. Odhod pa prinaša tudi druge, družinske probleme. Otroci nekaterih vojaških družin enostavno nočejo s starši, pri mnogih mešanih zakonih pa bo zaradi okoliščin prišlo do ločitev.

POSTOJNSKA JAMA je bila zaradi vojne zaprta vse do 12. julija. Po odprtju je bilo sprva kaj malo obiskovalcev in le polagoma se je število začelo višati. Kljub vsemu je bilo v prvih štirinajstih dneh komaj 2,600 obiskovalcev. Podobno škodo osipa je letos utrpel slovenski turizem na splošno.

ADRIA AIRWAYS že deluje in polagoma normalizira svoje polete, tudi na mednarodnih progah je spet doma. Ljubljano povezuje z Londonom, Parizom, Frankfurtom, Tel Avivom, Moskvo in Ciprom. Bolj neredni in redki pa so poleti v razna jugoslovanska mesta, kar je v danih razmerah kaj razumljivo.

DRUŽINA POJE je že tradicionalna prireditelj na igrišču v Andražu pod goro Oljko, ki je bila letos prvega septembra ter je zbrala na hribčku pod župnijsko cerkvijo sv. Andreja okrog 2000 poslušalcev. Za nastop se je letos prijavilo 18 pojočih družin. Zaradi razmer žal tokrat ni bilo družin iz zamejstva. Ta prireditelj ni tekmovanje, ampak zgolj potrditev, da petje v slovenskih družinah še živi in da v njih slovenska pesem ne bo zamrla. Že v pozdravnem nagovoru je bilo poudarjeno, naj bi bilo v Sloveniji čim več petja in čim manj sovraštva. Znana in priznana etnologinja dr. Zmaga Kumer iz Ljubljane pa je v govoru opozorila, da Slovenci v Evropo ne prihajamo praznih rok, ampak prinašamo svoj delež. Sem sodi tudi naša pesem. Prav z njo se uvrščamo med evropske kulturne narode. "Nikar ne posnemajmo drugih, ampak se držimo svojega, da bodo drugi rekli: Glejte, to so pa Slovenci!" je bil njen napotek. Nastopajočim in drugim slovenskim družinam je zaželela, da bi res pele doma in ne le pri nastopih.

NA KREDARICI se je v sredo 21. avgusta zbralo nad tisoč planincev v maši, pri kateri je somaševalo okrog petdeset duhovnikov. Veliko je temu planinskemu in verskemu slavu pripomoglo izredno naklonjeno vreme, največ pa verjetno želja, da bi na Kredarici spet stalo Marijino svetišče. Tradicija žegnanjskih maš na Kredarici gre namreč nazaj v leto 1897, ko je bila blagoslovljena Marijina kapelica, postavljena leto prej.

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnik Simon Špacapan

Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela

164 Victoria Street, Brunswick 3056

Tel.: 387 8488 Fax.: 380 2141

Žal je morala med revolucijo, kot toliko drugih svetišč, kapela izginiti. Leta 1987, ko je gonja proti veri že popuščala, je nadškof Šuštar začel z mašo na prostem, obenem pa so planinci pričeli z akcijo za postavitve nove kapelice. Med letošnjimi planinci je bil tudi arhitekt Jože Marinko, ki je zasnoval novo kapelo ter izdelal načrte. Veliko dobre volje pa je med planince prinesel predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in žel splošno odobravanje, ko je stopil k oltarju in povedal, da je zadeva glede nove kapele na Kredarici že pri slovenski vladi. Premier se je na Kredarico napotil iz bohinjskega kota v ranih jutranjih urah ter se najprej povzpel na Triglav, nato pa bil navzoč pri maši.

LJUBLJANSKI mednarodni Vinski sejem, ki sodi v sam vrh svetovnih vinskih razstav, kljub letošnjim razmeram ni smel izostati. Tako so sklenili organizatorji, ki so za letošnjo prireditve sprejeli 1300 vzorcev iz 21 držav. Med drugimi udeleženci sta letos spet kot samostojni razstavljalci tudi Južna Afrika in pa Argentina. Sklenjeno je bilo, da zaradi varnosti enologom, ki ocenjujejo poslane vzorce vina, ni treba v Ljubljano. Za kraj mednarodne ocenjevalne komisije so določili avstrijski Gradec, vse ostalo pa je seveda na tradicionalnem Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Zadnje poročilo o tej vinski prireditvi pravi, da je v avstrijskem Gradcu 26 enologov ocenilo 1350 vinskih vzorcev, poslanih na ljubljanski Vinski sejem. Kot neprimerne so izločili 25 vin, šest vin so proglasili za šampione. Velike zlate medalje je prejelo 98 vin, 336 zlate, 616 pa srebrne. Slovenska vina so dobila tokrat 249 medalj, kako so se tokrat obnesla avstralska, pa še ni znano. V preteklih letih je vedno nekaj ljubljanskega zlata padlo tudi v avstralske vinske kleti.

NA KUREŠČEK, nad Igom pri Ljubljani, roma k Mariji Kraljici miru vedno več in več vernikov. Zadnja nedelja v avgustu jih je privabila okrog 4000. Bogoslužje je bilo ob nedograjemem svetišču, ki raste iz razvalin in dobiva vedno bolj nekdajne oblike. Petdeset let je preteklo, kar je na tem mestu maševal za mir ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Letos pa je vodil maševanje in romanje za mir in spravo škof Kvas. V pridigi je orisal posledice zgodovinske dobe, ko so Marijine podobe množično odstranjevali in ko je molitev rožnega venca izginjala iz družinskih ognjišč. Toda Marija je ostala v srcih vernikov. Danes vsepovsod po deželi pod Triglavom obnavljajo Marijina svetišča in kapelice. Še bolj pomembno pa je, da Marijo s Sinom Jezusom sprejemamo v naša srca.

MARIBORSKI AKVARIJ je star 38 let in naj bi bil največji na Balkanu (tako pravi poročilo; če Maribor

Slovensko Pismo

THE SLOVENE LETTER

je nova informativna revija, ki jo izdaja
AVSTRALSKA SLOVENSKA KONFERENCA.
Se želite seznaniti z njeno vsebino?

Sporočite nam svojo željo in vam pošljemo zadnjo številko brezplačno na ogled. Potem pa sami odločite, ali se boste nanjo naročili.

SLOVENSKO.PISMO je edina revija te vrste v Avstraliji. Prinaša obilo informacij o tekočih dogodkih v Sloveniji ter med Slovenci v Avstraliji in tudi drugih zanimivosti. Izhaja šestkrat na leto. Berite, ne bo vam žal!

Naročila pošljite na:
UPRAVA/ADMINISTRATION
Alfred Brežnik
P. O. Box 188
COOGEE, NSW, 2034, AUSTRALIA
Tel: (02)519 3933 · Fax: (03)550 1378

res spada na Balkan, pa nisem tako gotov). Zdaj se mu bo pridružil še TERARIJ, v katerem bo na ogled nad sto različnih vrst kač, krokodili, želve, žabe, polži, pajki in podobne živali. Investor za vse to bo zasebnik Danilo Auer, ki je ljubitelj zlasti eksotičnih živali. Za zgraditev in nakup živali bo žrtvoval milijon in pol dinarjev.

LPIŠKA KOBILARNA je v hudih ekonomskih težavah in enostavno ne more več preživljati svoje 230-glave črede svetovnoznanih belcev. Pomanjkanje gostov v obeh hotelih in obiskovalcev kobilarne je vodstvo tudi primoralo odsloviti 60 uslužbencev od običajnega števila 250. Predlog je, naj bi republika Slovenija prevzela skrb za rejo kakih 70 konj, za 50 naj bi skrbelo vodstvo kobilarne, ostale živali pa naj bi prodali, oddali v najem ali zakup ter ob tem čakali bolj-ših časov. Važno je, da kobilarna ne zamre, ker je vedno najtežje začeti vse znova.

SRAMOTILNI STEBER ob ljubljanski stolnici, z lažnimi in zelo krivičnimi očitki na račun škofa Rožmana, je končno le izginil. Mestni delavci so ga 19. ali 20. avgusta odstranili in namesto njega posadili drevesce. Končno vendarle! Škoda, da škof Lenič, ki je kot priča takratnih dogodkov stalno ponavljal, kakšno krivico dela steber Rožmanu in slovenski Cerkvi, ni dočakal njegove odstranitve. Odstranitev "spomenika", ki nikoli ni zaslužil tega imena, na simbolni ravni naznanja odpravo krivic Cerkvi, obenem pa utrujuje upanje za sožitje v demokratični družbi.

SVETO PÍSMO

ODLOMEK MESECA

ZAVEZA
K ISKANJU POTI

DANES ugotavljamo, da se je naše življenje spremenilo. Iz nemih opazovalcev stisk in trpljenja tujih narodov in posameznikov, nas je resničnost morda prvič pripravila do opredeljevanja. Varnost naših zapečkov je bila porušena, ko smo noč in dan spremljali pretresljive slike iz domačih logov. Postali smo občutljivi za že zamrto v sebi – nesrečo bližnjega – tokrat za nesrečo naših rojstnih krajev in ognjišč, naših staršev, sorodnikov in prijateljev. Neverjetno se nam danes zdi, da se življenje lahko poigra tudi z ljudmi "na sončni strani Alp", miroljubnih in delavnih, skromnih in veselih, podjetnih in sposobnih.

V svojih razmišljanjih do sedaj sem poskušal priti – preko božje besede – do vzrokov sovraštva, nemira, hudobije vsake vrste. A šele danes spoznavam in odkrivam resničnost in življenjskost Kristusovega oznanila.

Odlomek, ki sem ga izbral za mesec september, je iz kratkega pisma apostola Jakoba. Redkokdaj imamo priliko prisluhniti vsebini tega pisma, ki je kljub svoji kratkosti (obsega le pet poglavij) povzročilo veliko problemov razlagalcem Svetega pisma v vseh časih. Za nas tokrat ni pomembna spornost pisatelja ali izvor, temveč vsebina, ki se dotika etičnih vprašanj v življenju kristjanov. Morda smo prepričani, da se je življenje v dvajsetih stoletjih tako v temeljih spremenilo, da vsebina izgubi smiselno povezavo. Ob prebiranju Jakobovega pisma pridemo do nasprotnega spoznanja. Tehnični napredek je v stoletjih dosegel neverjetno obzorje. Kar je še v prejšnjem stoletju veljalo za utopijo (nekaj nedosegljivega in nemogočega), je danes resničnost. Celo ljudstva "kamene dobe" delajo odločne korake v atomski vek. Pozorno branje današnjega odlomka pa nam odkriva, da ob vsem razvoju človeka in družbo obletavajo isti problemi, isti izzivi, da ga mučijo enaka vprašanja že dolgo dobo stoletij in tisočletij. Samo posameznikom je uspelo prodreti iz

BRATJE moji, kjer sta namreč nevoščljivost in prepirljivost, tam sta nered in hudobija vsake vrste. Modrost pa, ki je od zgoraj, je najprej čista, potem miroljubna, prizanesljiva, poslušna, polna usmiljenja in dobrih del, nepristranska in brez hinavščine.

Sad pravičnosti pa se seje v miru tistim, ki delajo za mir. Odkod boji med vami in odkod prepiri? Ali ne iz poželenj, ki se vojskujejo v vaših udih?

Poželite, a vendar nimate. Ubijate in zavirate, in vendar ne morete ničesar doseči. Prepirate se in vojskujete, pa nimate, ker ne prosite. Prosite, pa ne prejmete, ker prosite s slabim namenom, zato da bi potešili svoja poželenja.

Jak 3, 16–18; 4, 1–3
Drugo berilo 25. nav. nedelje

začaranega kroga človeškega samoljubja.

Za ilustracijo zgoraj zapisanega bi vam rad posredoval 45. točko iz dokumenta *MIR IN PRAVIČNOST*, ki so ga izdali predstavniki različnih krščanskih cerkva na ekumenskem zborovanju leta 1989 v Baslu:

– *PROSITI* Boga odpuščanja pomeni odgovoriti na njegov klic po spreobrnjenju. Spreobrnjenje (*metanoia*) pa je nekaj več kakor zgolj sprejeti odpuščanje. Spreobrniti se k Bogu pomeni spremeniti srce, navade, mišljenje. To za nas pomeni, da se moramo dejavno vrniti k božji pravičnosti, se okleniti božjega miru (*shaloma*) in živeti v skladju z vsem božjim stvarstvom.

SPREOBRNITEV K BOGU (*metanoia*) DANES POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI

– iz razdeljenosti na bogate in revne, močne in slabotne

– iz struktur, ki povzročajo lakoto, pomanjkanje in smrt

– iz brezposelnosti milijonov ljudi

– iz sveta, ki tepta človekove pravice, ki muči in osamlja ljudi

– iz načinov življenja, ki odrivajo ali celo odklanjajo moralne in etične vrednote.

V DRUŽBO, V KATERI BODO LJUDJE UŽIVALI ENAKE PRAVICE IN ŽIVELI V BRATSKEM SOŽITJU.

DOM POČITKA M.ROMANE

MOTHER
ROMANA
HOME

11 – 15 A'Beckett Street,
K E W , Victoria 3101

Pri vходу
v Dom počitka
bo vsakega pozdravila slika m. Romane sredi
slovenskega para in slovenskega šopka nageljnov.

Insert
to publication
No. VAR 0663
Priloga MISLIM,
Sept.– oktobrska
številka 1991.

OBISKOVALCI našega viktorijskega verskega in kulturnega središča v Kew z zanimanjem ogledujejo njegov prirastek: na zemljišču, levo od cerkvene stavbe, je zrastle iz avstralskih tal nova slovenska ustanova: **DOM POČITKA MATERE ROMANE**. Končno vendarle! Precej let je že minilo od takrat, ko je naš slovenski duhovnik p. Bazilij v ta namen ustanovil in oznanil poseben SKLAD ter ga sam pričel z denarjem, ki ga je prejel kot odškodnino za avtomobilsko nesrečo. Darežljivi posamezniki so se pridružili in se še pridružujejo, nabirke so sledile in razne posebne prireditve (n.pr. vsakoletni Walkathon naše mladine). V ta sklad je šel tudi izkupiček od hiš, ki sta ju dve avstralski dobrotnici v testamentu volili našemu verskemu središču.

Težja od nabiranja darov je bila pot za pridobitev dovoljenja avstralskih oblasti. Ko smo ga končno dobili, smo pa zadeli ob nepričakovana nasprotovanja sosedov in tudi občine Kew. Spet smo izgubili čas in tudi lepo vsoto denarja, a tribunal za te zadeve je le odločil v naše dobro. Naposled so nam oblasti na podlagi naše vztrajnosti in pridnosti — saj smo nabrali v teku let z obresmi vred nad milijon dolarjev — dale zeleno luč ter odločile naši uspešni akciji tudi državno finančno pomoč. Pogodba z državnim oddelkom za te zadeve je bila podpisana in pričelo se je. Med prijavljenimi graditelji je bil izbran rojak **JOŽE GOLENKO**, ki je zares zavzel za delo. On je izbiral podjetja za razna dela pri gradbi in zdaj pri notranji opremitvi ter zunanji ureditvi, da gre vse dobro izpod nančnim zmožnostim. Z veseljem je bilo gledati pri delu oba slovenska zidarja — Alojza Markiča in Rudija Kološiča — da tudi zdaj svoj blagoslov doma, ki sta pred njimi kot prostovoljca imela glavne zasluge pri gradnji naše cerkve svetih Cirila in Metoda. Dobri Bogovi, da darovi ne bodo predčasno pojenjali ter bo celotna stavba srečno in v dogovorjenem času končana.

BOM POČITKA NAM BO POTREBEN. — Leta 1960 je začel delovati naš Baragov dom, ko so slovenski fantje prišli na svet, kjer bodo v domačih okoliščinah, kjer bodo v domači bližini cerkve in dvorane ter knjižnice, saj se tu redno shajajo rojaki od vseh strani in je vedno živahno. Spreminjati Baragov dom v te namene je bilo potrebno nekaj novega, toliko je predpisov, ki bi jih morali upoštevati, če bi sploh dobili potrebna dovoljenja. Te misli so prigrizale našim fantom, ki so se vlekli v nedogled, končno pa le pripeljala do uspešnega konca.

Res smo Slovenci primeroma majhna skupina priseljencev, pa zato takega doma nič manj potrebna. Poleg Geelonia, ki smo jo imeli v Kewu, imamo lastno cerkev, dvorano in Baragov dom. Naj zdaj dobimo še **DOM POČITKA MATERE ROMANE**. Kmalu se ob izkazalo, kako nam je potreben. Zares smo imeli v Kewu uspehe.

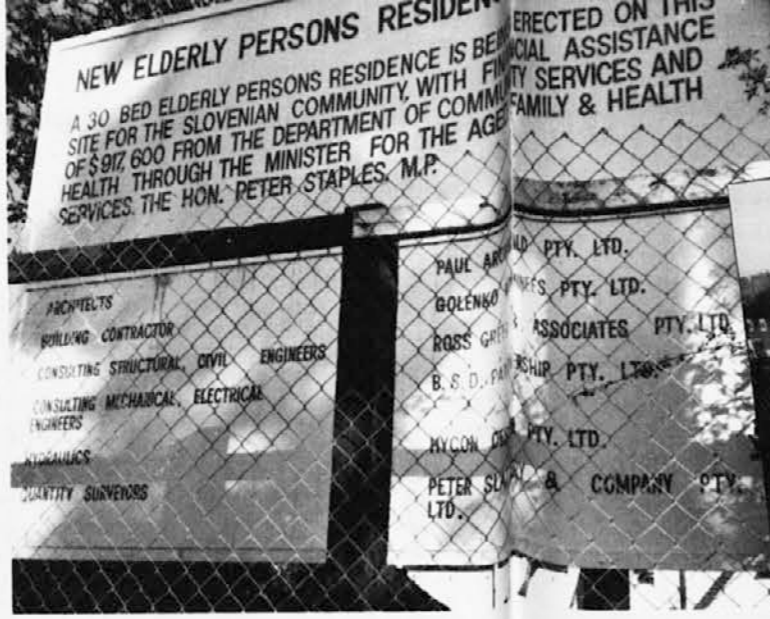
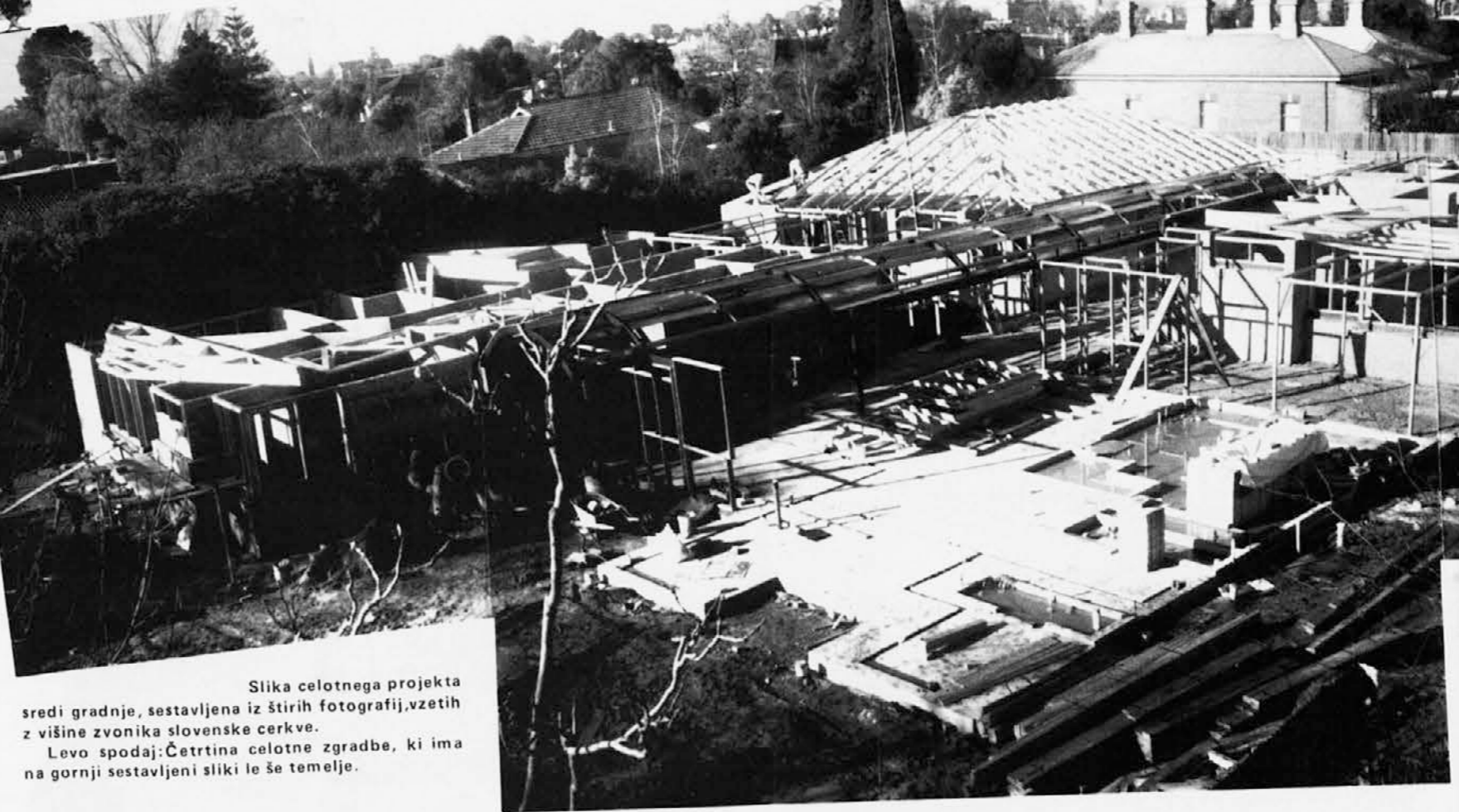

Tabla na gradbišču ob cesti pojasnjuje mimoidočim kdo in kaj gradi

Slika celotnega projekta sredi gradnje, sestavljena iz štirih fotografij, vzetih z višine zvonika slovenske cerkve. Levo spodaj: Četrtnina celotne zgradbe, ki ima na gornji sestavljeni sliki le še temelje.

Na videz so štiri stavbe, a združene v eno. Tri stavbe so razdeljene v trideset sob s pritlikljinami, ena (na sliki so šele temelji) bo imela kuhinjo in administracijske prostore. Vse štiri stavbe bo povezovala obednica in dnevna soba. Zanimivo, da je na celotni stavbi kaj malo sten do vrha, ampak so namesto njih velika okna. Prostor je res odlično izrabljen.

ZAKAJ IME: DOM POČITKA MATERE ROMANE? — M. Romana Toplak, bivša dolgoletna predstojnica slovenske province frančiškank Brezmadežne, je bila že blizu osemdeset letom svoje domovine, ko je pripeljala prvo skupino sester na delo med avstralske Slovence. Starost ji je bila v Melbournu se še spominjajo njenega materinskega smehljaja, ki je ogreval in osušil njeno srce. Dom bo imenovan v njen spomin, saj želi, da se spominja na keilorskem pokopališču.

KOMU BO DOM POČITKA MATERE ROMANE SLUŽIL? — Gradimo ga Slovenci s slovenskimi darovi za Slovence. Pravico za bivanje ima vsaka Slovenka oz. vsak Slovenec kjer koli v Avstraliji, ki čuti, da ji je doma na jesen življenja ali v bolehnosti naš Dom olajšal življenje. Druge narodnosti, ki pridejo v poštev le v toliko, v kolikor je oseba povezana z našo narodno skupnostjo, po poroki in sorodstvu (svaštvu), po izrednem prijateljstvu, po darežljivosti in pomoči naši skupnosti.

KAKO BO DOM POČITKA MATERE ROMANE SLUŽIL? — Dom počitka m. Romane ima trideset prijaznih sob — prostora za bivanje za trideset ljudi. Po dve sobi imata skupne sanitarne pritlikline (stranišče in kopalnico). Poročeni par bo imel po želji lahko skupno spalnico, drugo sobo pa za dnevno bivanje. Osebe bo po možnosti imeli v slovensko, hrana iz skupne kuhinje in postrežba domača, razne dejavnosti za stanovnike bo oskrbelo vodstvo s sodelovanjem rojakov, zlasti s članicami Društva sv. Emilije. Če bo pokazal, katere dejavnosti bodo najbolj pritegnile,

da nikomur ne bo dolgčas. Za spremembo bo služila tudi počitniška hiša, ki jo imamo namen kasneje graditi na zemljišču ob morju, če nas bodo seveda rojaki podprli z darovi.

KDO BO SPREJEMAL V NAŠ DOM POČITKA? — Vsekakor ne pater ali ena sama oseba. Odločal bo svet zaupnikov in njih svetovalcev. Začetnik ustanove je že pred časom oddal skrb za celotno ustanovo petim zaupnikom, katerih imena so znana in spoštovana med našo melbournsko skupnostjo (Simon Špacapan je glavni zaupnik, ostali pa po abecednem redu Francka Anžin, Anton Brne, Stanko Prosenak in Marko Zitterschlagler). Ob smrti oz. odstopu katerega izmed njih, ostali izberejo na prazno mesto drugega. Tako bo svet zaupnikov stalno telo, ki bo sprejemalo rojake v Dom in Dom počitka m. Romane tudi upravljalo. Seveda pa imajo glede sprejema v Dom besedo tudi državne oblasti s svojimi pravili in zdravniki.

KAJ PA SO POGOJI ZA SPREJEM IN BIVANJE? — Narodnostno pripadnost smo že prej omenili. Prednost imajo vsekakor rojaki, ki so vsaj delno že odvisni od drugih, pa te pomoči nimajo ali vsaj ne v zadostni meri. Pogoji za bivanje pa so: sprejem hišnega reda in sodelovanje, saj brez tega sleherni družinski življenje peša in prinese v skupnost nezadovoljstvo. Od vseh se pričakuje gotova moralna drža v obnašanju in besedi, treznost in poštenost.

KAJ PA FINANČNE OBVEZNOSTI? — Dom počitka m. Romane ne bo zgrajen

za dobiček, ampak v pomoč rojakom na večer življenja. Upajmo, da se bo mogel vzdrževati z minimalno pristojbino stanovalcev, ki jo določajo državne oblasti: to je nekaj manj kot pokojnina, da tako delček ostane upokojencu za vsakdanjo uporabo. Kdor lahko daruje Domu večjo vsoto ob prihodu, bo hvaležno sprejeto in tudi državne oblasti tak dar celo svetujejo. Ni pa ta dar pogoj za vstop, če kdo nima ničesar prihranjenega. A gotovo bi ne bilo prav oddati vso svojo lastnino otrokom ali komur koli, pa priti v Dom prazen.

Prepričani smo, da bo Dom počitka za svoje delovanje in vzdrževanje še naprej potreboval darežljivih darovalcev in marsikatero skupno dejavnost (Walkathon, srečlove, kako posebno prireditve v ta namen . . .), kar bo obveznost slovenske skupnosti — ob prijetni zavesti, da naša narodna skupnost Dom počitka poseduje in uporablja v svoje namene. Zato: bodimo ponosni na to našo ustanovo, ki je zrastle med nami! Sodelujmo pri podpiranju tudi v bodoče, kot smo doslej! Končno prav nihče ne ve, kdaj bo ena izmed prijaznih sobic morda sprejela tudi njega . . . Življenje je zanimiva in včasih čudna igra, bodočnost pa nam je zakrita.

Naj tu dodam, da so in bodo vsi darovi za Dom počitka m. Romane neobdavčeni ter potrdilo za sleherni dar ob koncu finančnega leta lahko vložite za povrnitev takse.

KAM NAJ GREDO PRIJAVE? — Prijave za sprejem pošljite na naslov: **MOTHER ROMANA REST HOME, P.O.Box 197, Kew, Victoria 3101.** Prejeli boste splošne in

podrobnejše informacije kakor tudi odgovore na osebna vprašanja, kasneje pa še prijavnico in ostale napotke za dokončni sprejem v Dom.

KDAJ BO ZAČEL NAŠ DOM DELOVATI? – Stavba je bila v grobem dokončana do 15. septembra, ko jo je blagoslovil koprski škof dr. Metod Pirih, ki mu je Slovenska škofovska konferenca naložila posebno nalogo: skrb za Slovence po svetu. Dokončno pa bodo vsa ostala dela – po računih gradbenika Golenka – zaključena okrog božiča. Računamo, da bomo kmalu po novem letu imeli slovesnost otvoritve, ki bo obenem tudi začetek sprejemanja stanovalcev. Bog daj!

Hvaležni smo dosedanjim dobrotnikom, ki so nam omogočili začetek gradnje Doma počitka. Vemo pa, da bodo darovi še potrebni in se zanje toplo priporočamo. Sleherni dar bo hvaležno sprejet in potrjeno za povrnitev takse pravočasno odposlano darovalcu. Tudi se priporočamo za darove namesto cvetja na grob sorodnikom in znancem. Naslov je:

MOTHER ROMANA HOME
c/- Slovene Mission, 19 A'Beckett Street,
KEW, Victoria 3101

Arhitektova beseda

BILO je nekega dne v februarju 1985, ko me je pater Bazilij poklical in me vprašal, če bi hotel za slovensko skupnost napraviti načrte za Dom onemoglih (Nursing Home) s trideset posteljami. Stal naj bi na kupljenem zemljišču ob slovenski cerkvi in Baragovem domu v Kew.

Rad sem to slišal, a kot običajnemu Avstralcu mi ni bilo jasno, kakšne vrste ljudje so Slovenci in kje je Slovenija. Po iskanju sem dognal, da je Slovenija južno od Avstrije in je del države, ki jo Avstranci poznajo kot Jugoslavija.

Nato sem osebno spoznal Slovence kot prijazne in zanimive ljudi ter zelo navdušene ostati zvesti svoji tradiciji. Ta se kaže tudi v močni zavesti o skrbi za starejše rojake v domačem okolju. Zadeva je postala tudi zame nekaj čustveni razvoj: med menoj kot arhitektom in slovensko skupnostjo, ki mi je zaupala izdelavo načrtov, so se spletle vezi.

V dobro načrtovanja so se vrinili neljubi dolgi zastoji, katerih vzrok je bila najprej počasnost oblasti, potem pa še nasprotovanje stanovalcev okoliša kakor tudi občine Kew. Na nek način smo to preživeli. Ker pa je medtem tudi oblast spremenila svoje zanimanje od Domov onemoglih (Nursing Homes) na Hostele za starejše (Elderly Persons Residences, Special Accommodation Hostels), smo morali tudi mi spremeniti prvotne načrte ter si osvojiti novo pot, edino za končni uspeh.

V slovenski zamisli Doma počitka vidim priložnost, da vnesem kot arhitekt nekaj naravnega, obilico svetlobe in mehko prijaznost slovenske duše v zgradbo, ki naj bo polna optimizma, sproščenosti in upanja. Vašo zamisel vzamem kot priložnost, da zgradim Dom, ki naj bi bil bolj "soseščina stanovalcev" kot pa ustanova; kjer bodo Slovenci živeli kot dobri sosede v človeka vrednem okolju; kjer bo za vse lepo poskrbljeno in bodo tudi sami sodelovali v skrbi drug za drugega.

Kot sleherna zgradba, ki ima namen skrbstvo, ima tudi ta uprt pogled v bodočnost. Načrtovanje je prilagodljivo, ekonomsko, preprosto in domače, že v načrtih na papirju, kakor tudi v izgradnji. Tudi se bo stavba dobro podala k ostalim rezidencam ceste A'Beckett v Kew.

Stavba bo dala stanovalcem občutek zavetja, a osvetljena bo z naravno lučjo in obdana z zelenjem do take mere, da občutka ustanove ne bo čutili.

Obednica in dnevni prostor bosta imela z lesom obdane stene, odprta bosta in zračna ter bosta nudila neprekinjen pogled na zelenje vrtičkov. Kljub skrbno odmerjenemu prostoru načrt predvideva venec zelenja okrog stavbe, tri dvorišča z zelenjem in cvetjem, z opeko tlakovano teraso in gredicama ob vhodu ter prostor za barbeque med Domom in cerkvjo no stavbo. Vsaka spalnica pa bo seveda zasebnega značaja.

Posrečena je misel, da bosta cerkev in Dom počitka tesno povezani ustanovi, to pa mi zatrjuje, da bodo nastale tesne vezi med stanovalci Doma in slovensko skupnostjo, ki redno zahaja v slovensko cerkev, dvorano in Baragov dom.

PAUL ARCHIBALD,
arhitekt Doma počitka

Koprski škof dr. METOD PIRIH blagoslovlja Dom počitka (15.9.1991)

**SPREOBRNITEV K BOGU (metanoia) DANES
POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI**

– iz ekskluzivnih delitev, ki jih povzročajo rasna, etična in kulturna razlikovanja

– iz nespoštovanja in odrivanja dveh tretjin sveta
– iz dediščine antisemitizma, ki je v naših Cerkvah in v družbi še vedno živ, in vseh njegovih žalostnih posledic

**V PLURALNOST KULTUR, IZROČIL IN RAS V
EVROPI.**

**SPREOBRNITEV K BOGU (metanoia) DANES
POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI**

– iz razdeljenosti med moškimi in ženskami v Cerkvi in družbi

– iz podcenjevanja in nerazumevanja nepogrešljivega deleža ženske

– iz ideološko zabetoniranih stereotipov o vlogi moškega in ženske

– iz odbijanja priznavanja darov, ki jih imajo ženske v življenju in delovanju odločanja v Cerkvah

**V PRENOVLJENO SKUPNOST V CERKVI IN
DRUŽBI, KJER BO ŽENSKA DELILA Z MOŠKIMI
ENAK DELEŽ ODGOVORNOSTI NA VSEH RAVNEH
IN BO MOGLA PROSTO PRISPEVATI SVOJE
TALENTE, SVOJEGA DUHA, SVOJE VREDNOTE
IN IZKUŠNJE.**

**SPREOBRNITEV K BOGU (metanoia) DANES
POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI**

– iz ideologij, ki prezirajo božje v človeku

– iz malikovanja nasilja in militarizma

– iz rušilnih posledic ogromnih proračunov za oboroževanje

– iz razmer, v katerih oborožene sile ali strah pred njimi pomenijo nujno sredstvo za varovanje ali doseg človekovih pravic

**V DRUŽBO, V KATERI BODO DOBILA VELJAVO
MIROLJUBNA IN DOGOVORNA REŠEVANJA
SPOROV. V SKUPNOST NARODOV, KJER BODO
DRUG DRUGEM SOLIDARNO POMAGALI K
BLAGINJI.**

**SPREOBRNITEV K BOGU (metanoia) DANES
POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI**

– iz razdeljenosti med človeštvom in ostalim stvarstvom

– iz prevlade človeštva nad naravo

– iz načinov življenja in proizvodnje, ki izvaja nasilje nad naravo

– iz individualizma, ki násilno posega v naravo, da bi zadostil lastnim potrebam

**V SKUPNOST ČLOVEŠKEGA RODU Z OSTALIM
STVARSTVOM, KI BO SPOŠTOVALA PRAVICE
VSEH STVARI IN NJIH NERAZDRUŽNOST.**

SPREOBRNITEV K BOGU (metanoia) DANES

POMENI ZAVEZO K ISKANJU POTI

– iz razdeljenosti, v kateri Cerkve še vedno živijo
– iz predsodkov in sovražnosti v njihovih medsebojnih odnosih

– iz bremena zgodovinskega spomina, ki hromi

– iz nepopustljivosti in odbijanja priznanja verske svobode

**V SKUPNOST, KI SE BO VEDNO ZAVEDALA
POTREBE PO NENEHNEM ODPUŠČANJU IN
PRENAVLANJU IN KI BO SKUPAJ PROSILA BOGA
ZA DAR LJUBEZNI.**

Dokument, ki so ga zapisali najvišji predstavniki krščanskih Cerkva, kaže na razumevanje tudi vsebine Jakobovega pisma in ponovno osvetli njegovo važnost v današnjem trenutku, ki je odločilen za življenje v državi, včasih imenovani Jugoslavija, pa tudi v naših skupnostih, kjer živimo, delamo in se srečujemo Slovenci. Trenutek je, da se poglobimo sami vase in začnemo odkrivati vzroke naših nerazumevanj, sporov, razdeljenosti, pa tudi sovraštva.

Kot pomoč, sebi in vam, svetujem molitev, ki bo segla prav do tistih korenin, kjer se sproščajo strasti. Ko bo molitev potešila strasti, se bo polegel tudi prepir. Nemogoče je, da ustnice, ki iskreno molijo, hkrati sovražijo. Molitev in prepir nista združljiva: ali bo molitev premagala prepir, ali pa molitve več ne bo.

GOSPOD, naredi me za orodje svojega miru.

Kjer je sovraštvo, naj prinesem ljubezen,

kjer je krivica – odpuščanje,

kjer je nesoglasje – edinstvo,

kjer je dvom – vero,

kjer je obup – upanje,

kjer je tema – svetlobo,

kjer je žalost – veselje.

Pomagaj nam, da ne bomo toliko iskali tolažbe, temveč tolažili;

da bomo ljubili, kakor je treba ljubiti;

da bomo razumeli, kakor je treba razumeti.

Kajti v dajanju je prejemanje,

v odpuščanju odpuščanje

in v umiranju resnica, da smo rojeni

za večno življenje.

Gospod, naredi nas za orodje svoje pravičnosti,

naredi nas za orodje svojega miru.

Naredi nas za orodje prenove

vsega svojega stvarstva!

P. NIKO

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
 Holy Family Slovene Mission,
 51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
 (P. O. Box 479, Welland, S. A., 5007)
 Tel.: (08) 46 9674

DNE 17. avgusta je bil med mašo sprejet v krščansko in našo slovensko skupnost *Alan Bauman*. Starša sta Jernej Bauman in Mirjam r. Samardič, botra Lidija in Neil Casson. Družini čestitamo, Alanu pa želimo zdravja in božje milosti v življenju.

Obiskala sta nas gospod škof *Metod Pirih* iz Kopra in slovenski provincial *p. dr. Mihael Vovk*. Dne 20. avgusta je priletel iz Perth gospod škof v spremstvu p. Cirila. Kljub delovnemu dnevu se je na letališču zbralo kar precej ljudi, da smo pričakali in pozdravili visokega gosta. Gospa Angela Dodič v narodni noši je gospodu škofu zaželela dobrodošlico in mu podarila slovenski šopek. Isti dan zvečer je g. škof vodil maševanje v naši cerkvi. Pred mašo je prejel pozdrave v imenu skupnosti, po končanem bogoslužju pa so naši prvoobhajanci gostom pripravili kratek spored, ki je bil resnično prisrčen in je prihajal od srca naših mladih. Vsa zahvala gre staršem, posebej pa gospe prof. Lauri Premrl, ki je otrokom pripravila spored in jih naučila.

V sredo, 21. avgusta, zjutraj so gostje odpotovali v kraj opalov – Coober Pedy – v spremstvu Ivana Zagorca, Otona Trosta, dr. Stanislava Franka in Zlatka Skrbiša. S seboj so nesli sliko Marije Pomagaj, dar tamkajšnji podzemski farni cerkvi. O tem obisku bo verjetno p. Ciril kaj napisal.

Gostje so se vrnil v petek na večer polni vedrine, smeha in lepih vtisov. Pri nas v Adelaidi pa – kot da se je vreme zarotilo. Že v torek zvečer smo imeli veliko neurje, da so imeli vsi udeleženci maše veliko poguma priti v takem viharju. In slabo vreme je trajalo skozi vse dneve obiska. Tudi v nedeljo (25. avgusta), ko smo imeli slovesnost prvega obhajila ter se je med škofovo mašo deset naših prvoobhajancev srečalo z Jezusom v Rešnjem Telesu, je bilo zjutraj pusto in deževno, vendar se je po maši vsaj malo uneslo.

Ob slovesnem sprevodu v cerkev je pred pričetkom svete maše pozdravila goste in vernike gospa Stanka Sintič, mama enega prvoobhajancev, županjo in naše prvoobhajance pa je v angleščini pozdravila gospa Laura Premrl. Prošnje za vse potrebe so prebrali prvo-

obhajanci sami. Lepo prisrčno nas je med mašo nagovoril g. škof ter nas vse spodbujal h krščanskemu življenju. Po svojem prvem obhajilu, ki so ga prejeli iz škofovih rok, so prvoobhajanci zapeli pesem "Moj najboljši brat je Jezus". Malčke sta vadila Viktor Konestabo in hčerka Nataša

Prvoobhajanci so se po maši zahvalili škofu in mu v spomin poklonili knjigo o Adelaidi. Sledila je podelitev priznanj ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Šuštarja gospodinjam verskega središča in možem, ki redno pomagajo pri vzdrževanju našega središča (to so Tone Jesenko, dr. Stanislav Frank, Danilo Kreševič in organist Jože šterbenc, ki pa žal zaradi bolezni ne more več k maši). Priznanja so skromno darilo za nesebično pomoč skozi vsa leta delovanja našega misijona. Zanje se je g. škofu zahvalil v imenu vseh bivši predsednik cerkvenega odbora, Danilo Kreševič, mama dveh naših prvoobhajancev pa se je zahvalila katehistinji Ančki Ahlinovi, ki je pripravila otroke za prejem zakramenta. Naj povem, da jo imajo otroci zelo radi; na čudovit način jim zna približati Boga. Pri verouku ima seveda podporo staršev, ki se zavedajo svoje odgovornosti pred Bogom za versko vzgojo svojih otrok.

Po slikanju škofom smo se odpravili v dvoranico na B.B.Q., da smo potešili lakoto. Prvoobhajanci so komaj čakali, kdaj bodo rezali torto. V prijetnem razpoloženju je čas prehitro minil.

Popoldne smo se morali podati na pot v Berri, kjer je bila napovedana škofova maša za sedmo uro zvečer in h kateri se je zbralo kar lepo število vernikov. Po končanem bogoslužju so gostitelji organizirali prijeten večer v hotelu. Zahvala za vse priprave gre Slavku Kregarju in Milanu Prešernu. Visokemu gostu so podarili celo košaro suhega sadja in izbranih vin. Večer je bil vesel in sproščen, kar rojaki v Berriju ne bodo tako hitro pozabili. Tudi novinar za lokalni časopis nas je našel. – Naslednji dan je Slavko Kregar goste odpeljal na ogled vinarne, ki je zanimivost zase in res vredna ogleda. A čas nas je priganjal in morali smo se posloviti.

Na poti proti Milduri smo se ustavili pri Prešernovih v Renmarku. Njihov zet nas je s svojo ladjo popeljal po reki Murray. G.škof je prvič videl koale v naravnem okolju, kar je bilo tudi za nas vse svojevrstno doživetje. Po kosilu pri Prešernovih smo nadaljevali pot v Milduro.

Tam se je izredno lepo število Slovencev in Hrvatov zbralo k škofovi maši. Hrvati so bili v večini, saj jih je tudi v Milduri mnogo več kot naših. G.škofa je pozdravila v narodni noši Plutova Nada s slovenskim šopkom. Med mašo je škof nagovoril tudi hrvaške vernike v njihovem jeziku ter se jim zahvalil za prisotnost. Na koncu bogoslužja so hrvaški verniki zapeli

“Zdravo Djevo” in pesem je imela v teh težkih dnevih, ki jih preživlja narod doma, še večji pomen in izraz globoke vdanosti naši skupni Materi Mariji.

Nato smo bili povabljeni v novi Hrvatski klub, kjer so slovenski in hrvaški rojaki pripravili večerjo. Tudi tu je spregovoril g. škof in vse povabil k medsebojni povezanosti in sodelovanju. A čas nas je priganjal, saj smo morali na dolgo pot – vrnitev v Adelaido.

Tako je tudi našim mildurskim vernikom škofov obisk prinesel veliko, kar se je videlo na njihovih obrazih. Njim in rojakom v Berriju bi se rad kot njih dušni pastir zahvalil za vso skrb, ki so jo imeli z obiskom.

V torek popoldne smo se srečali v Adelaidi z našim nadškofom Faulknerjem in prejšnjim, zdaj upokojenim nadškofom Gleesonom. Nadškof Faulkner je izrazil veliko zadovoljstvo z našim misijonom in pohvalil našo skupnost. Nato smo obiskali še našega bolnega organista Jožefa Šterbenca, kateremu je g. škof izročil priznanje.. Na poti domov pa smo se ustavili še pri hrvaških sestrah, ki so zelo povezane z našim središčem in so vedno pripravljene priskočiti na pomoč. To je bil obisk zahvale.

V sredo smo se srečevali z našimi ostarelimi in bolnimi, zvečer pa je imel g. škof intervju na slovenski radijski oddaji. In že je prišel četrtek, ko smo visoke goste pospremili na letališče ter se od njih poslovili . . .

Ob koncu bi lahko rekel: bilo je veliko dela in skrbi, prestopano slabo vreme in tudi prehlad ni popustil

ne pri g. škofu in ne pri meni. A bilo je veliko notranjega zadovoljstva in sproščenosti. Bili so dnevi, da je vsakdo notranje obogatel, kdor je le hotel. Vsem bo ostalo srečanje s škofom Pirihom v najlepšem spominu.

Prisrčna zahvala, g. škof, za Vaše spodbujajoče besede in tudi za Vašo domačnost. Prepričan sem, da ste besede sejali v rodovitna tla in bodo, čeravno morda ne takoj, obrodile sad, ki ostane. In prepričan sem, da tudi Vi odhajate od nas z novimi izkušnjami ter tudi lepimi vtisi. Upam, da se bomo še srečali, naj bo doma ali pa še kdaj tu v Avstraliji.

Verouk kot priprava na birmo je vsako zadnjo nedeljo v mesecu po sveti maši. Starši, ki želite, da bodo vaši otroci prejeli zakrament birme iz rok slovenskega škofa – pripeljite svoje otroke k verouku!

Upokojenci bodo imeli svoje srečanje 4. oktobra: ob 10.30 je sveta maša, nato pa v dvoranci zakuska in zabavne igre. Vsi vabljeni! Kdor nima prevoznega sredstva, naj pravočasno sporoči, da mu bomo omogočili srečanje.

Naj se za konec zahvalim za požrtvovalnost tudi Davidu Brownu. Kakor nam je napravil brezplačno plakate za zbiranje pomoči Sloveniji, nam je tudi ob škofovem obisku naredil umetniško izdelane napise in posvetila. Bog povni!
P. JANEZ

Škof Pirih
z adelaidskimi
prvoobhajanci.
Njih imena so:
Lewis Brown
Andrej Koren,
Carmen Kristo,
Carmen Maksai,
Mark Makcsai,
Rebeka Pistor,
Anita Polajzer,
Marjeta Ponikvar,
Tomaž Ponikvar,
Kristjan Sintič.
Na škofovi
desnici
je katehistinja
Ančka Ahlin.

NAŠE NABIRKE

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$54.— Luka Schatter; \$43.— Anton Premrl; \$42.— Franc Purger; \$40.— Štefanija Smole; \$32.— Julka Paulič; \$26.— Marija Vogrin; \$24.— Ludwig Grassmayr; \$18.— Leon Robar; \$17.— Josephine Hvala, Jean Sluga; \$13.— Alma Stepanič; \$12.— Anton Brumen, Ana Šutej, Marko Zitterschlager, Valentin Lenko, Roman Divjak, Evgen Stikovič; \$11.— Janko Menič; \$10.— Martin Zidanski, Stanko Kolar, Marjan Jonke; \$9.— Viktor Šenkinc, Viktor Puntar, Hinko Bedrač; \$8.— Erna Mežnar; \$7.— Andrea Bosa; \$4.— Zofija Valentinčič, Jožef Rakar; \$3.— Otto Tomaž, Ana Stopar; \$2.— Marija Velišček, Filip Tomažič, Franc Blažević, Anton Pirmar, Marija Boelckey.

V POMOČ MISIJONOM
IN NAŠIM POSINOVLJENIM
AFRIŠKIM MISIJONARJEM:

\$25.— G.&P. Marinovich; \$10.— Marko Zitterschlager, Ivanka in Jože Pohlen (za p. Miha v Zambijo).

MATERI TEREZIJI
ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$300.— N. N.; \$40.— N. N.; \$25.— N. N.; \$10.— Marija Boelckey; \$5.— druž. Jože Gosak.

V POMOČ FRANČIŠKANSKIM
BOGOSLOVCEM:

\$10.— Marija Boelckey.

ZA OBNOVO
ROMARSKEGA DOMA
NA SVETI GORI:

\$300.— Olga Saulig; \$50.— Pavla in Slavko Fabian; \$30.— Druž. D.& M. Stanič; \$10.—Ivanka & Jože Pohlen.

ZA CERKEV

V IVANČNI GORICI:

\$50.— Alojz Žagar.

VSEM DOBROTNIKOM
BOG STOTERO POVRNI!

· LOJZE
KOZAR

Premakljivi svečnik

(35.)

V Zdravkovi sobi je Barica že prižigala sveče in ugasnila električno luč, ki je bila preostrta in je Zdravka motila. V sobi je bil zdaj topel žlahten mrak, rahlo drhteča tišina, v katero je Barica šepetaje dihala vdano samoobtožbo: Vsemogočnemu Bogu in vam, bratje, priznam, da sem grešila . . . Glas ji je drhtel, ker so ga sproti zalivale solze, pa je morala biti močna, da ne bi s svojo jokavostjo vznemirjala brata.

Željko je držal posodico s sveto hostijo v roki, kakor da ne ve, kaj naj zdaj naredi. Nobenega obrednega stavka ne bi nihče spravil iz njega in kakor da Zdravko to ve, je sam molil, ne glasno, temveč samo s premikanjem ustnic, v katerih je Željko bral ponižno hrepenenje: Gospod, nisem vreden, nisem vreden, zares nisem vreden, toda kljub temu pridi in me pospremi na mojo zadnjo pot!

Željka je nekaj do kraja presunilo. Ne besede, ki jih je oblikoval Zdravko, presunila ga je onostranska mirna Zdravkova vdanost in toplina srca, ki se je izražala na njegovem obrazu, da je bil bolj od onega kakor od tega sveta. Naglo, kakor da ga je nenadoma silno zapekla dlan, je Željko položil posodico s sveto hostijo na mizo in s krčem na obrazu izdaval proti Barici:

“Vi mu dajte hostijo! Jaz ne morem!” In naglo, brez slovesa je pobegnul iz sobe.

V svojem avtu je najprej nekaj časa negibno sedel in šele, ko se je nekoliko pomiril, je obrnil ključ in počasi odpeljal. Željko ni dosti premišljeval, kam vozi in kje hoče pristati. Kakor da ga usmerja Zdravkov nasvet, je samogibno vozil proti jugu in šele pozno po polnoči se je zavedel, da vozi v smeri Pletarij. Nekje med vzpetinami bizeljskih hribov je začel avto drhteti, kakor da mu zmanjkuje moči in kmalu se je čisto ustavil. Željko ga je skušal znova in znova spraviti v tek, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Tedaj je opazil, da je merilec goriva na skrajnem koncu. Porabil je vse gorivo, ker v svoji zamišljenosti ni opazil, da bi ga dopolnil.

“Bom kar tu v avtu počakal jutra, morda nekoliko zadremlem,” si je rekel. “Ali ni to, kar se mi je zgodilo, prispodoba? Tudi na življenjski poti mi je pred leti zmanjkalo pogona. V mladostni lahkomišelnosti sem pozabil, da sem kakor akumulator, ki se mora od časa do časa napolniti z novo energijo, sicer oslabi. Premalo sem se polnil. Premalo sem priključen na božje Srce in sem mislil, da morem vse sam iz sebe, da sem sam sebi dovolj, da imam dovolj pameti za pridige, dovolj modrosti za spovedovanje, dovolj previdnosti glede medsebojnih človeških

odnosov. Da, bil sem sebi dovolj in sem se tako malo obračal na Boga v molitvi, da sem nazadnje resnično molitev pozabil.

Molil sem, toda samo z besedami, v molitvi mojega srca ni bilo in tudi ni želje po božji pomoči, po njegovem varstvu. Potem se mi je taka prazna in nesmiselna molitev priskutila in sem jo opustil. Nisem več segel po brevirju, ker se mi je zdelo nespametno dan za dnem ponavljati te stare židovske molitve, v katerih nisem našel ničesar, kar bi laskalo moji prevzetnosti.

Ne, ne, nisem opustil molitve, ker sem vzljubil žensko, vzljubil sem žensko, ker sem opustil molitev. Z žensko in z vsem, kar je z njo v zvezi, sem samo skušal napolniti praznino, ki je že davno prej, ki je že davno prej nastala v meni.

Nisem resno vzel Gospodovih besed, naj vsam dan vzamem nase svoj križ in hodim z njim; rajši sem vsak dan jemal nase majhne radosti, ki so izhajale iz samoljubja.”

Željko je v tem mrtvem avtu, v katerem ni bilo kaplje goriva, grebel vase vse do jutra. Bil je odkrit do sebe, brezobzirno odkrit; ni se skušal ne opravičevati ne slepiti z izgovori.

Ko je za kratek čas zadremal, se je pokrajina okrog njega nenadoma zjasnila. Topla luč je plala po njej in vse barve so bile v tej luči tako nasičeno polne, kakor jih še nikoli ni videl. Vse stvari so bile na nek način presvetljene, kakor da sonce žari iz njihove notranjosti navzven. Mir je bil tolikšen, da je slišal utrip žile na vratu, ki pa ni bil prav nič vznemirljen, ampak gotov in enakomeren; toda potem je spoznal, da ne prisluškuje utripu, ampak korakom, ki se približujejo od vseh strani, pa je od povsod isti korak, dokler se ni iz nevidne svetlobe zgostil človeški lik in Željko je spoznal, da stoji pred njegovim avtom – Zdravko.

V Željku se je sedaj neka nelagodnost sprostila, saj mu je prišlo na misel, da se bo lahko poslovil od Zdravka, od katerega je prej tako nevljudno pobegnul. Odprl je okence, čeprav je vedel, da to ni potrebno, saj je Zdravko zdaj stal tik ob njem, kakor da med njima ni pregraje in ju ne ločuje ohišje avtomobila. Zdravko je bil ves umirjen, rahlo se je nasmehnil Željku, mu pokimal in rekel s tistim svojim nekdanjim zvonkim mladostnim glasom, ki ga je Željko poznal iz njunih prvih kaplanskih let:

“Vse je dobro, Željko! Dobro je. To je prava smer.” In mu je položil roko na ramo.

Željko se je zbudil. Okrog njega je bila tema, okno, ki ga je v prividu odprl, je bilo zaprto, samo na rami je še zelo razločno čutil stik Zdravkove roke, tako razločno, da je še dolgo negibno čakal in ugotavljal, kako pritisk počasi pojenjuje in občutek mineva. Skoraj na glas si je rekel:

“Zdravko je zdajle umrl. Gospod, daj mu . . . Tudi brez mene mu bo dal, kar mu gre. Kdo pa name kaj da in na mojo prošnjo!”

Ko je sonce pokukalo izza obronkov, se je napotil po cesti nazaj peš, morda najde kje koga, ki bi mu prodal kakšen liter bencina, da bi prišel do prve bencinske črpalke.

Ni hodil niti deset minut, ko je naletel na tablo, da je do bencinske črpalke samo še kilometer.

POZIV ODGOVORNIM EVROPSKE SKUPNOSTI

GLEDE na to, da se stanje na Hrvaškem slabša in nasilje v tej deželi narašča, komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci ponovno izraža ne samo svojo največjo zaskrbljenost, temveč tudi prizadetost zaradi neučinkovitosti sredstev, v katera je do sedaj Evropska skupnost privolila, da bi preprečila nadaljevanje bojev.

Javno mnenje ima čisto prav, ko je prepričano, da ne ostaja za resnično spremembo stanja nič drugega kot diplomatsko priznanje Hrvaške in Slovenije z vsemi njenimi posledicami. Vendar pa se nekateri evropski odgovorni politiki zadovoljujejo s pozivi in deklaracijami, o katerih morajo vedeti, da jih ne bo nihče poslušal. Med tem pa nedolžni civilisti umirajo, ranjence pohablja in koljejo, vasi dobesedno izravnavajo z zemljo, uničujejo cerkve in vse, kar bi lahko nekoč pričalo o hrvaški preteklosti, na mesta padajo bombe.

Zato se sprašujemo, koliko mrtvih bo še potrebno, da se bo ta Evropa, ki je tako ponosna na svojo humanistično civilizacijo, končno odločila za kakšen dejanski in učinkovit ukrep. To vprašanje zastavljamo vsem, ki so odgovorni za evropsko politiko: “Koliko mrtvih bo še treba?” Zakaj je treba na stotine mrtvih, tisoče ranjenih in stotine tisočev beguncev, ko je vendar že mesece jasno, kakšni so cilji napadalcev, kakšna je njihova morala, kakšna sredstva uporabljajo in kako spoštu-

Mariborski Lent

jejo dogovore, ki so jih sicer podpisali samo pod prisilo.

Res, Hrvaška ni dežela nafte in njena morebitna okupacija ne bi močnejše prizadela gospodarstva bogatih zahodnih dežel. Toda ali ni ravno krščanska in humanistična Evropa razglašala, da je največja vrednota človeško življenje, njegovo dostojanstvo in njegova svoboda? Radi bi verjeli v iskrenost Evropske skupnosti, saj bi tudi sami radi bili nekega njen del. Verjame-mo, da so odgovorni politiki dobro obveščeni o vsem, kar se dogaja. Zakaj potem ta omahovanja? V imenu vseh, ki so že mrtvi, tistih, ki so vse izgubili, v imenu prijateljskega naroda, ki ga okupirajo, da bi mu odvzeli del ozemlja, vas prosimo, dokazite, da ste učinkovito solidarni z nekim napadenim evropskim narodom! — Prof. dr. ANTON STRES
predsednik komisije
Pravičnost in mir
pri Slovenski škofovski konferenci

“Tu mimo sem se peljal. Samo pogledati bi moral, kako je z gorivom, pa bi bilo vse v redu. Tako blizu bencina sem z avtom čakal do jutra. Kje bi že lahko bil!

Kje bi že lahko bil, ko ne bi pozabil na Gospodovo opozorilo: Brez mene ne morete nič storiti. Jaz sem mislil, da morem. Sam, brez njega.

Koliko preprostih ženic, ki sem jih nekoč z nejevoljo spovedoval, je to že davno bolje vedelo od mene. Kako so se skušale znova in znova rešiti drobnega zla, ki se nabira v duši, kakor se nabirajo saje v dimniku, da bi bila Kristusova luč nezakrita v njih, pa sem jih zaničeval zaradi tega, kajti sam sem take drobne reči preziral, omalovaževal in so se mi zdele popolnoma ničeve. Tako dolgo, dokler se dimnik ni zamašil in je ogenj v meni ugasnil.

Bo še kdaj zagorel? Si sploh želim, da bi zagorel? Čisto natančno niti tega ne vem.

V mir in tišino pleterskega samostana pojdem. Rad bi prosil Gospoda, naj me zopet sprejme. Ne za svojega duhovnika. Tega nisem vreden. Sprejme naj me za svojega zadnjega učenca, preziranega, zapostavljenega, samo naj mi ne odtegne svoje ljubezni. In moči naj mi da, da bom mogel prenesti vse, kar mi njegova ljubezen nameni. Toda ali bom znal vse to zares iskreno prositi? S topim, mlačnim srcem, ki niti iskrenega zdihljaja ne zmore? Zdravko bi sedaj rekel: Sam ne moreš. On ti bo pomagal, da boš mogel. — Mi bo res pomagal? ”

Željkov opel je tiho drsel v ranem jutru med polji proti novemu upanju.
/Konec prihodnjič/

Slika
m. Romane,
slovenski
šopek
in ljubki
slovenski
parček
bodo
ob vstopu
slethernem u
obiskovalcu
predstavili
našo
ustanovo:
DOM
POČITKA
m. ROMANE

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,

Fr. Niko Žvokelj, O. F. M.,

SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,

Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853 8118 in (03) 853 7787

Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne

Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853 9874

+ V sredini avgusta smo imeli v Melbournu obisk para provinciala Miha dr. Vovka. Pomagal je z nedeljsko mašo v odsotnosti p. Nika. Od nas je odšel v Adelaide, kjer je pričakal škofa Piriha, se mu pridružil na njegovih potih (Cobber Pedy, Berri, Mildura) in ga končno spremljal v Sydney. Tam smo imeli vsi slovenski duhovniki z njim in avstralskim provincialom sestanek v dneh 2. in 3. septembra, v četrtek pa je p. provincial odletel domov.

+ Obisk g. škofa Metoda dr. Piriha je šel po načrtu. Med nami v Viktoriji je bil od 11. septembra, ko sem ga šel iskat v Waggo-Waggo, pa do 19. septembra, ko smo ga spremili na letališče. Tako smo napisali tudi na spominsko podobico. Te je brezplačno natiskal Simon Špacapan in za njegovo delo iskren Bog povrni! (Kdor se glavne škofove maše ni mogel udeležiti in ni prejel podobice, naj nam sporoči, pa jo bomo poslali!)

Zahvaljujem se rojakom Albury-Wodonge, kakor tudi rojakom Morwella, da ste se za škofovo mašo zbrali kar v lepem številu. Pri slovenskem društvu "Snežnik" v Alburyju smo imeli po bogoslužju večerjo, v Morwellu pa zakusko v prostorih farnega Tenis-kluba za cerkvijo. O lepem številu udeležencev bogoslužja lahko govorim tudi o sentalbanski naselbini, kakor tudi o geelongški. Povsod je bilo tudi izvincerkveno srečanje, da je vsakdo lahko škofu stisnil roko, kdor je le hotel.

+ V Melbournu smo imeli prvo škofovo mašo v petek 13. septembra zvečer, po njej pa visokemu gostu v čast akademijo v dvorani. Bil je prijetno presenečen ob nastopih mladine, kar je izrazil tudi v svojem zahvalnem govoru.

Sveto birno je delil škof pri sobotni maši ob petih popoldne. Birmancev je bilo petnajst. Njih imena po abecednem redu so: Robert Butinar, Karen Cernjak, Michael Chambers, Tanya Hartman, Diana Igljič, Leopold Igljič, Mark Matičič, Janez Mesarič, Robert Mesarič, Paul Martin Paddle, Jane Petelin, Susan Petelin, David Sycamore, Mateja Telich in Paul Vajda. Tudi po tej maši smo šli v dvorano na srečanje ob čajanki.

Najslovesnejša pa je bila nedeljska deseta maša, katere zaključek je bila procesija v sicer še nedokončani DOM POČITKA m. ROMANE, ki je ta dan prejel blagoslov slovenskega škofa. V glavnem prostoru stavbe je škofa-blagoslovitelja pozdravil Simon Špacapan kot prvi od petih zaupnikov Doma počitka. Brožičev Robert je spregovoril v imenu slovenske mladine, ki se zbira pri cerkvi. Obljubil je, da bo mladina tudi v bodoče poudarjala geslo vsakoletnega Walkathona: MLA-DINA SPOŠTUJE STAROST! ter s svoje strani sodelovala, ko bo steklo življenje v Domu. Oglasila se je

tudi Lončarjeva Rozi kot predsednica Društva svete Eme, ki bo v Domu počitka našlo novo področje svojega karitativnega delovanja. Seveda ne bi bil spored blagoslovitve izpolnjen brez naše ljudske pesnice Marcele Bole in prvič je v prostorih Doma zadonela tudi mogočna slovenska pesem. Vsa slovesnost je bila preprosta, a vse je prišlo iz srca, zato je bila domača in je zadovoljila vse prisotne ter bila vseč tudi g. škofu. Naj ta duh ostane v teh prostorih, ki bodo že v nekaj mesecih postali dom rojakov: da bi se vsi vselej počutili tu tako doma, kot smo se mi ob tem blagoslovu. In naj dobri Bog čuva nad temi stenami, da božji mir ne bo nikdar odšel izpod tega krova!

Po blagoslovitvi Doma počitka smo imeli v dvorani domačo zakusko ter se za prinese dobre zahvaljujem našim gospodinjam. Posebna zahvala g. Ivanu Mejaču za odlično torto, Srečku Brožiču pa za pršut. Z obema darovoma je p. Niko z licitacijo pridobil fondu za Dom počitka 840 dolarjev.

+ Visoki gost je bil v soboto 14. septembra povabljen na društvo Planica v Springvale, v nedeljo popoldan je bil pri SDM na elthamskem hribčku, v ponedeljek pred sveto mašo v St. Albansu je bil na Jadranu, v torek pred in po maši v Bellparku pa v Cankarjevem domu v Geelongu. Tako je videl in lahko preценil vso našo dejavnost Prostega časa g. škof ni imel veliko – komaj en dan, da si je ogledal ballaratski Sovereign Hill in pa melbournski Art Centre. V četrtek 19. septembra je jermal slovo na Tullamarine, od koder je opoldne odletel proti domovini. Zahvala vsem, ki ste prišli k slovesu na letališče. In kakor je g. škof večkrat omenil, da obiska avstralskih Slovencev ne bo pozabil, tako rečemo tudi mi, da se bomo vedno radi spominjali prijetnega srečanja s škofom-rojakom, ki mu je Slovenska škofovska konferenca poverila skrb za Slovence po svetu.

+ Poroke tokrat v naši cerkvi ne morem omeniti no-

Svečani trenutek blagoslova Doma počitka m. Romane. Od škofa proti desni: zaupnik Marko Zitterschlager, gradbenik Jože Golenko, zaupnik Simon Špacapan, zaupnik Stanko Prosenak, Marcela Bole in Rozi Lončar

bene, krsti pa so si sledili takole: Dne 15. septembra je bil krščen **Robert Ian**. Oče Slavko Kocjančič in mama Marija r. Peteh sta prisla z njim iz Diamond Creeka. — Dne 22. septembra smo imeli krst med deseto nedeljsko mašo. Krstna voda je oblila prvorojenčka Igorja Mraka in Alexandre r. Iskra, East Keilor. Klicali ga bodo **Kristijan**. — Isti dan je pri krstnem kamnu zajokala tudi **Stephanie**, hčerka Davida Živkoviča in Agnes r. Kormanič. Družina živi v Macleodu. Zadnji krst, tik pred zaključkom te kronike, pa je bil 6. oktobra. Hčerkico Lojza Tomična in Diane r. Pinti (družina živi v Fawknerju) bodo klicali **Belinda Louise**.

Vsem družinam z malčki iskrene čestitke!

+ O pokojnih naj pričnem s prvim avgustom, ko je v bolnišnici West Footscray izdihnil **FRANC PLAHUTA**. Umril je za pljučnim rakom po štirimesečnem bolehanju. Pokojnik je bil rojen 30. decembra 1922 v Spodnjih Lažah pri Poljčanah. Z ženo Frančiško r. Aleksič, doma iz Ljutomera, in tremi sinovi je leta 1958 prišel v Avstralijo. Dom so si postavili v melbournskem okraju North Sunshine, poslednji domek pa je pokojni Franc zdaj dobil na keilorskem pokopališču, kjer je pokopanih že toliko naših ljudi. Iskreno sožalje vdovi Frančiški in sinovom ter njih družinam!

V četrtek 15. avgusta zjutraj je v Caritas Christi hospicu v Kew umrla **ZOFIJA PRASSEL**. Rojena je bila v Nabrežini pri Trstu 17. decembra 1918 v družini Semelič. Nad dve leti je trpela za rakom, ki ji je končno izžrpal vse življenjske moči. Z možem italijanskega rodu sta živela v Moonee Ponds, kjer je bila v farni cerkvi sv. Monike v ponedeljek 19. avgusta maša zadušnica, tej pa je sledil pogreb na keilorsko pokopališče. Poleg moža Giovannija zapuščča še sestri Anito in Emo v Trstu. Vsem tem in ostalim naše sožalje!

V petek 23. avgusta smo imeli pogrebno mašo in

na predvečer molitve ob krsti za pokoj komaj 17-letnega **JOŽETA ŽUGIČA**. Pogreb je bil na keilorsko pokopališče. Joe je odšel od nas nepričakovano — umrl je na domu Žugičeve družine v Kew v zgodnjih jutranjih urah ponedeljka 19. avgusta. Rojen je bil 8. avgusta 1974 in je bil med našo mladino zelo priljubljen. Bil je prijaznega značaja in nasmejanega obraza, ki je zakrival notranjo neuravnovešenost. Bil je pač v letih, ko je težko ubogati in mnogo lažje delati po svoje. Joe je bil nekaj časa bobnar pri ansamblu Veseli prijatelji, sodeloval pri Glasnikih in Rožmarinu, tudi na našo počitniško kolonijo je rad prihajal. Njegova smrt je pretresla ne le družino, ampak tudi vso našo mladinsko skupnost. Vsem ga priporočam v moitev, Žugičevi družini pa naše sožalje.

Dne 21. septembra je v Loch Sportu, kjer je imel vikend-hišo, nenadoma preminul **FRANK KLEMEN** (celi priimek je Klemenčič), manager trgovine Billy Guyatts v Morwellu, živel pa je v Churchill. Že nekaj časa je bolehal na srcu in je bil na listi za transplantacijo srca, zdaj pa je smrt prekrizala načrte. Pokojnik je bil rojen leta 1934 v Mariboru. V Avstralijo je prišel preko Avstrije leta 1956, v decembru 1957 pa sem ga pri Sv. Jožefu v Malvernu poročil s Frančiško Živortnik iz Žalca, a nato žal izgubil sled za njima. Bil sem presenečen ob novici smrti in prošnji, če bi opravil pogrebno mašo in obrede. V cerkvi sv. Mihaela v Traralgonu sem ugodil prošnji, po dolgih letih srečal Francko in zdaj že poročena otroka Dianino in Roberta. Maši je sledil pogreb v krajevni krematorij. Sožalje vsem, Franku pa večni pokoj!

+ V melbournski stolnici sv. Patrika smo imeli Slovenci skupaj s Hrvati 23. avgusta zvečer mašo za mir v rodni domovini. Glavni mašnik in tudi pridigar je bil naš nadškof Frank Little, somaševal pa sem s hrvaškimi duhovniki. Stolnica je bila nabito polna.

naši enakega namena smo se zbrali v petek 27. septembra tudi v glavni cerkvi (St. Mary's) v Geelongu. Maševanje je vodil Msgr. Murray ob našem sopredsedanju in prav tako ob polni cerkvi. Tu je naša nova slovenska himna prišla bolj do izraza kot pa v stolnici, kjer so se naši negotovi glasovi izgubili. Pri Hrvatih poje narodno himno iz vsega grla vsa srenja. Posnemajmo jih in dobimo čim prej v uho besedilo in melodijo naše narodne himne, saj jo bomo morali v bodoče večkrat zapeti.

+ Vsem je znano, da je Henček s svojim ansamblom gostoval med nami ob sponzorstvu Franceta Prosenika. Na ponudbo prireditev turneje je bil eden koncertov – 29. avgusta – tudi v cerkveni dvorani, kjer je šel ves prihod vstopnine v fond Doma počitka. Ta se je s koncertom dvignil za lepo vsoto 1.420.– dolarjev. Naša prisrčna zahvala! Tudi Henčku in njegovim, ki so nas ves večer prijetno zabavali.

+ Prva nedelja v septembru seveda ni mogla mimo brez tradicionalne Očetovske proslave po deseti maši. Priredili so jo otroci Slomškove šole pod vodstvom svojih učiteljic in s sodelovanjem mladinskega zbora Glasniki ter folklorne skupine Rožmarin. Prostovoljni prispevki pri vходу so za Dom počitka zbrali 260 dolarjev.

+ Koncert Glasnikov in Rožmarina z dodanimi zabavnimi točkami je bil v nedeljo 22. septembra po deseti maši. Mladina je že nekajkrat prodajala pecivo, s pomočjo p. Nika izvedla uspešno licitacijo šunke, zdaj pa je hotela še s tem koncertom dvigniti vsoto,

potrebno za kritje potovalnih stroškov na Mladinski koncert 5. oktobra v Canberri. Koncert je lepo uspel in tudi finančno podprl želje mladine. Z vstopnino in dodanim BBQ kosilom je zbrala 1.161,15 dolarjev.

+ Obletnico Baragovega doma – letos že enaintrideseto vsakoletno srečanje bivših fantov hostela – smo letos praznovali šele 4. oktobra. Vsako leto povabimo tudi cerkvene pevce in sodelavce našega središča, kakot tudi naše mladince in njih starše. Letos so ti zadnji zaradi canberskega koncerta odpadli in zato število udeležencev manjše, pa je bilo vseeno lepo. Zahvala Karantaniji za domače melodije, s. Emi za namizne dobrote in Društvu sv. Eme za postrežbo. Za torto se imamo tokrat zahvaliti Ivanu Mejaču. Vseh 31 svečk pa je letos upihnil Miro Krševan. Vedno je težje, saj število svečk vsako leto zraste za eno.

+ Že dolga leta praznujemo tretjo septembrsko nedeljo kot DAN STAREJŠIH, mladina pa isto nedeljo popoldne z udeležbo pri WALKATHONU kaže, da spoštuje starost. Prireditev hoje skoraj dvanajstih kilometrov po sponzorjih nabere vsako leto lepo vsoto za Dom počitka. Letos je ta septembrska nedelja potekla malo drugače, ker smo imeli med seboj škofa in je na to nedeljo Dom počitka blagoslovil. Tako so naši starejši prišli še v večji meri na svoj račun, Walkathon pa je bil prestavljen za kasneje. Imeli ga bomo na tretjo nedeljo v novembru po deseti maši. Vsi, ki se ga želijo udeležiti, naj čim prej poberejo nabiralne pole, da izrabijo čas in dobijo čim več sponzorjev za svoje kilometre. Dom počitka m. Romane bo potreboval še precej darov za notranjo opremo.

Marsikdo udeležencev blagoslovitve Doma počitka m. Romane se je v srcu spraševal: Bo ta dom kdaj služil tudi meni? Kdo ve . . .

Z VSEH VETROV

SLOVENIJE ni več dosti v svetovnih poročilih, odkar se je bojna vihra premaknila na Hrvaško in se tam bolj in bolj bohota. Vsakih nekaj dni je omenjen tudi "ceasefire", poročila o borbah in žrtvah pa se kljub temu nadaljujejo. Nedavno smo brali tudi to, da je za novinarje vojna v Jugoslaviji nevarnejša kakor pa je bila vojna v Vietnamu. V treh mesecih spopadov na teritoriju bivše Jugoslavije je našlo smrt 11 novinarjev in najmanj toliko je bilo ranjenih, trije pa so pogrešani. V vietnamski vojni pa je od leta 1965 do 1968 izgubilo življenje 17 novinarjev. Po poročilih Srbi novinarjev ne marajo češ, da poročajo v svet same laži. A resnica je najbrž malo drugačna: sram jih je svetu pokazati svojo balkansko surovost.

ANGLEŽI so nas prodali enkrat – po koncu nesrečne revolucije in druge svetovne vojne, ko so vrnilo v smrt tisoče naših protikomunističnih borcev. Bi nas radi spet? Komaj je po zadnji ustavitvi ognja par dni za silo mirnejše, že vodja evropske konference za Jugoslavijo, Lord Carrington, izraža upanje, da se bo dalo v Jugoslaviji vse za silo zakrpati ter bodo narodi ostali skupaj. Kaj res demokracija spi? Kaj res nima sleherni narod pravice, da sam odloča? Naš je odločil z referendumom in nihče nima pravice temu oporekati. Papež Janez Pavel II. poziva ves čas k miru, v pismu Evropski skupnosti pa ob prošnji za ustavitev nasilja na Balkanu izraža obenem upanje, naj bi jugoslovanske republike sprejele postopek za preureditev v skladu z osmim načelom Sklepne listine iz Helsinkov, ki zadeva pravice in samoodločbo narodov.

Ne, Angleži nas ne smejo prodati! Tudi slovenski narod ima pravico do samostojnosti. Oklical jo je in nobeden narodov je nima pravice odvzeti! Učimo pa se v teh tednih, da moremo zaupati samo na Boga in njegovo pomoč.

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 470 4095

Vsa
dela so
pod garancijo!

TUDI ZDA so razočarale s svojim odlašanjem priznanja samostojne demokratične Slovenije. Kje je demokracija v praksi, Mr. President Bush? Kaj niso tudi Združene države nastale na isti način? Izjava ameriške Deklaracije neodvisnosti pravi v uvodnem odstavku: "Ko, v teku človeških dogajanj, nastane potreba, da neko ljudstvo razveže politične vezi, ki so ga vezale z nekim drugim, in zavzame med oblastmi sveta ločen in enakopraven položaj, do katerega ga opravičujejo naravno pravo in Bog narave . . ." Očetje ZDA so verovali, da imajo pravico do osamosvojitve – prav kakor zdaj naša Slovenija. Le kralj George III jim teh pravic ni priznal. A ustanovitelji ZDA so vztrajali in niso hoteli sprejeti vsiljenega medsebojnega dogovora. Sedem let je moralo preteči od Izjave neodvisnosti do Pariške pogodbe (3. sept. 1783), ko je kralj končno priznal, da je 13 ameriških kolonij 13 svobodnih suverenih in neodvisnih držav. Medtem pa je Francija kot druga evropska velesila že dala priznanje ZDA.

In naj bi zdaj prav Združene države ameriške branile isti postopek Sloveniji? Potem je z demokracijo nekaj zelo zelo narobe. Zato še enkrat: Gradimo na Boga in njegovo pomoč! Niti za korak ne smemo odstopiti od začete poti!

V **MINNEAPOLISU** v ZDA so bile nedavno svetovne olimpijske igre prizadetih. Med 6.000 duševno prizadetimi sodelujočimi je bilo tudi osem Slovencev. V velikim napisom **SLOVENIJA** so ponosno korakali pred množico 60.000 gledalcev, v deželo pod Triglavom pa so se vrnilo s sedmimi medaljami.

VERA V DRUGEM SVETU je ime švicarskemu institutu za raziskavo verskega življenja v nekdanjih socialističnih deželah. Nedavno je objavil podatke o številu vernikov na Češkoslovaškem. Podatki kažejo, da je ob koncu komunizma v državi polovica manj katoličanov kot pa so predvidevali. Leta 1984 so računali na deset milijonov, uradno pa jih je zdaj samo pet. Je pa razumljivo, da se je povečalo število pripradnikov sekta Apostolska Cerkev in pa Jehovim pričam. Obe verski skupini na vse načine širita svojo dejavnost in pridobivata nove člane.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIŠKE se pripravljajo na praznovanje 500-letnice odkritja Amerike (1492), ki bo naslednje leto. Severnoameriški škofje so že izdali skupno pastirsko pismo, v katerem vse ameriške katoličane vabijo, naj premislijo, kaj pomeni biti ameriški katoličan. Petstoletnica naj bo za vse priložnost, da začno znova evangelizirati Ameriko. In pri tem naj ne pozabijo Indijancev, kaj so njih želje in česa potrebujejo. V pismu prosijo Indijance odpuščanja za vse krivice, ki so jim bile v teh petih sto letih prizadejane od belcev. Obljubljajo sodelovanje

ki naj jim pomaga zagotoviti narodne pravice, versko svobodo in obvarovanje kulturne dediščine.

Ob tem mislim na našega rojaka škofa Baraga, ki se je Indijancem razdajal dolga leta in bil vsem vse. Morda bi bil pa ta visoki jubilej odkritja Amerike lahko lepa prilika za Baragovo proglasitev blaženim. . .

EDINI katoliški škof, ki je preživel dolgo dobo zatiranja vere v Albaniji, je Nikolle Troshani. Seveda je v teh 46 letih osame doživel marsikaj, tudi zapore, delovati pa kot duhovnik in škof ni smel. Šele zadnji čas, ko se tudi v Albaniji obrača na boljše, je škof dobil več svobode. Prvič so mu dovolili tudi odhod preko meja: odpotoval je v Rim in obiskal papeža.

Albanski škof je papeža Janeza Pavla II. seznanil iz prvih virov s položajem Cerkve v svoji domovini. Ob enem je papeža tudi povabil na pastoralni obisk v Albanijo. Kot je sam povedal na vatikanskem radiu, mu je papež odgovoril, da je tak obisk vsekakor možen, četudi še ni ravno v načrtu.

VSE TRI baltske države so torej proste in samostojne ter še nekaj drugih sovjetskih republik se odpravljajo po isti poti v samostojnost. Ponesrečeni sovjetski puč je dal podlago spremembam, ki jih še pred nekaj tedni nismo niti sanjali. Zdaj teko dogovori med SSSR in ZDA za uničenje dela atomskega orožja. Svet si obeta veliko od teh razgovorov, zaupanja je vedno več, led se taja. . .

Ob ruskih dogodkih me prešinja misel: Celó v Rusiji in demokratski način rešujejo nastale probleme, tudi z državami, ki hočejo na svoje. Na Balkanu pa kaj takega kar ni mogoče. Za konferenčno mizo se vse obljubi in podpiše, vojna pa divja dalje ter uničuje in podira; ni ji mar za človeške žrtve, celo rdeči križ na bolnišnici ali rešilnem avtu ne pomeni varnosti. . . Pri vsem tem pa Evropska skupnost le gleda in ne stori ničesar za ustavitve ognja, ampak kliče konferenco za konferenco, sejo za sejo. . .

DUŠAN SVETLIČ je v maju umrl v Milwaukeeju, Wisconsin, ZDA. Bil je med slovenskimi izseljenci znana osebnost kot arhitekt in slikar, publicist, filatelista in neumorni društveni delavec. Rojen v Trstu se je s starši odselil po prvi svetovni vojni v Jugoslavijo, štu-

diral arhitekturo pri Plečniku in delal pri ljubljanski občini. Med vojno je bil vodja Narodne legije in pri obveščevalni službi za begunsko londonsko vlado. V glavnem je vse življenje Dušana vodila misel sokolstva kot telesno-vzgojna in narodno-obrambna organizacija. V izseljenstvu je od leta 1965 pa do smrti vodil in urejal glasilo Sokolski vestnik. Bil je velik Slovenec in goreč demokrat, pa manj navdušen če ne tudi razočaran nad zanjo vlogo Jugoslavije.

Tako je zopet odšel v večnost eden starih prijateljev urednika Misli. S Svetličevimi sem bil na isti ladji na begunski poti v Ameriko v decembru 1949, kasneje pa mi je pomagal z ilustracijami pri reviji AveMaria. Spoštoval sem ga kot izredno poštenega in odkritega narodnjaka. R.I.P.

LETOS mineva sto let od znamenite socialne okrožnice papeža Leona XIII. Rerum novarum, ki je pravilno razložila razmerje med delavstvom in kapitalom ter nakazala na reševanje nastalih socialnih problemov v luči evangelija. Nauki te okrožnice veljajo še danes. To je zatrdil tudi sedanji papež Janez Pavel II. v svoji letošnji okrožnici Centesimus annus, ki je izšla ob stoletnici Leonove in je namenjena vsemu svetu.

Naj dodamo, da je Leonova okrožnica Rerum novarum tudi prva in doslej edina, ki je prišla na vatičanske znamenje in s tem na svetovni filatelistični trg. Vatikan je namreč zdaj ob stoletnici njej v čast in spomin izdal serijo treh znamk.

ALEKSEJ II., patriarh Moskve in vse Rusije je v kriznih dneh večkrat pogumno obsodil nasilno dejanje pučistov. Gorbačovu je čestital, da se je vrnil v Moskvo in prevzel dolžnosti v vodstvu države. V brzojavki Borisu Jelcinu in Mihailu Gorbačovu je izrekel zadovoljstvo, da je spodletel poskus prevzema oblasti in je pohvalil "vse, ki so se pogumno uprli poskusu porušiti zakonitost naše družbe, ki je na poti k ponovni pridobitvi svobode".

Tudi za rusko pravoslavno Cerkev prihajajo lepši časi. Po vsej Sovjetski zvezi se čuti olajšanje: pritiska na vernike, ki je počasi popuščal, se ne čuti več. Mladi prihajajo v cerkve s sto vprašanji. . .

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

NA USLUGO V ČASU ZALOVANJA

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

DRAGI OTROCI! Danes naj naša GALERIJA MLADIH sprejme kar dva iz Melbourn, sestro in brata znane primorske družine Jožeta in Danile STOLFA iz Glenroya. Danila je Boletova, torej je med nami dobro poznana Marcela Bole stara mama obeh.

Linda je bila rojena leta 1969 in je dve leti mlajša od Edita. Po končanem šolanju v Sancta Sophia College v Glenroyu se je vpisala na Western Institute v St. Albansu, del Victorian University of Technology. Bila je zelo pridna študentka: zaključila je z "with Distinction", kot je črno na belem na njeni diplomi: Bachelor of Business in Accounting. Prejela jo je dne 13. junija letos na proslavi graduacije.

Eddie je po srednji šoli v Hadfieldu prav tako študiral na isti Viktorijski univerzi tehnologije in sicer na institutu v Footscrayu. Na graduaciji dne 7. maja letos je prejel diplomu: Bachelor of Business in Banking and Finance.

Oba sta že pridno na delu: Linda je zaposlena pri Public Service Board-u (Graduate Programme), zvečer pa je natakarica v hotelu Southern Cross, da si bo več prislužila. Eddie je dobil odgovorno službo v banki. Oba pa sta še na varnem, v toplem družinskem krogu.

MISLI NA DOM

TIHA LUNA JASNO SIJE,
DUH MOJ MISLI NA SVOJ DOM,
SRCE ZANJ'GA STRASTNO BIJE,
BOG VE, KDAJ GA VIDEL BOM?

VMES SO HRIBI IN DOLINE,
VMES ŠUMENJE BISTRIH REK;
DALEČ, DALEČ SO PLANINE,
DALEČ SAVE JE IZTEK.

SREČNA, ZEMLJA MI DOMAČA,
DRAG MI ZMER' JE TVOJ SPOMIN,
K TEBI SRCE SE OBRAČA
SRED' TEŽAVNIH BOLEČIN.

SRED' RADOSTNEGA VESELJA,
KO SE LUNA MI BLIŠČI,
BITI MI JE SRČNA ŽELJA
V KRILU TVOJEM SLEDNJE DNI.

Obema iz srca čestitamo k uspešnemu zaključku študija, pa tudi k vzornemu ponašanju in zlasti spoštovanju staršev, katerim sta veliko dolžna. Ne le starši in stari starši, tudi mi smo ponosni na oba. Želimo jima še veliko uspehov v življenju, pa tudi to, da bi ohranila slovensko zavest ter razvila in izpopolnila slovenski jezik, ki je eden dragocenih delov slovenske dediščine.

Dragi Striček!

Hvala Ti za Kotiček v Mislih. Vedno se trudiš, da imamo nekaj brati. Jaz pa bi Ti rada povedala, da hodim v sobotno šolo slovenskega jezika v mesto, 12. letnik. Kar rada obiskujem pouk. Za domačo nalogo smo dobili, da napišemo nekaj o samostojni Sloveniji. Tukaj Ti jo pošljem, mogoče pa boš dobil zanjo prostor v Kotičku.

Ker se pa leto že obrača h koncu, bi se rada preko Kotička zahvalila našim dobrim učiteljicam: gospe Viki Mrak za njeno ljubezen do nas in enako gospe Ceferin. Obe lepo učita.

Za konec lepo pozdravljam Tebe, dragi Striček, pa tudi vse, ki obiskujejo sobotno slovensko šolo.

Barbara Smrdel, Bulleen, Victoria

Draga Barbara, zares lepa hvala za pisemce in seveda priloženo domačo nalogo o Sloveniji. Lepo si jo napisala in rad bi jo objavil, žal mi je tokrat zmanjkalo prostora v Kotičku. Zdi se mi malo predolga. Vseeno sem jo prihranil za prihodnjič in jo bom — če bo le mogoče — objavil v prihodnji številki.

Lepo te pozdravlja — Tvoj STRIČEK.

UREDNIKOVA BESEDA. – Nisem mislil, da bo adelaidsko poročilo v prejšnji številki MISLI (na strani 222) imelo v Adelaidi tak odmev. Poleg štirih pisem z odobravanjem poročila sem dobil tri protestne telefonske klice in tudi pismo, ki pa ga žal zaradi žaljivega tona in nekaterih izrazov noben list ne bi objavil.

Medtem sem prejel tudi prvo izdajo adelaidski "Klubskega novic" z uvodnikom predsednice Mery Benc, ki je v glavnem pranje poročila. V njem je najimenu telefonskemu razgovoru dodana ostrina, ki je v razgovoru samem nisem občutil; tudi so moje besede citirane popolnoma iz konteksta, kar jim spremeni pomen. Njo in ostala telefonska klicarja sem vprašal, kje so v poročilu laži, pa nisem dobil zadovoljivega jasnega odgovora. Ob tem sem potem predsednici rekel, da lahko toži, a bo morala vsako laž dokazati, ali pa bo tožbo izgubila in plačala vse stroške. A res je, da vsaka tožba razdor le še poveča in služi samo advokatom.

Če bi Mery redno brala MISLI, bi vedela, da adelaidsko poročilo v reviji ni prvi ali izredni članek brez pravega imena. Sicer sem ji pa razložil, da urednik redno mora vedeti za ime sotrudnika, nima pa pravice izdati imena, če si ta za objavo izbere le psevdonim. (Naj pa zdaj tu dodam, da me je poročevalac pred nekaj dnevi poklical in mi izrecno dovolil, da objavim njegovo polno ime: Dr. Stanislav Frank. Povedal je, da je samo on avtor poročila in ne želi, da bi za poročevalca sumili kogar koli drugega. Omenil je obenem, da o minutnem molku pred pričetkom zabave ni bil poučen, sicer bi ga gotovo vključil v svoje vrstice.)

Predsednico sem med telefonskim pogovorom povabil, naj napiše tehten odgovor in ga bom rade volje objavil v prihodnji številki MISLI – žal ga nisem prejel.

Kot sem razbral iz telefonskega razgovora in zdaj iz uvodnika v "Klubskega novicah", gre v glavnem za nekako sramoto, ker MISLI potujejo po vsej Avstraliji in po svetu, z njimi pa tudi to nič kaj prijetno poročilo iz Adelaide. Pa tudi "Klubskega novic" bodo šle verjetno na vse strani ter bodo zvedeli o zadevi še tisti, ki MISLI ne berejo. Zares, draga predsednica Mery, kako lepše bi bilo brati v uvodniku prve številke klubskega glasila: "Zaradi vojnih razmer in žrtev teh dni v deželi pod Triglavom smo odpovedali zabavo – kljub temu, da nam je to prineslo izdatne stroške." To bi bilo nekaj, kar bi še MISLI z veseljem ponatisnile ter narodno zavest adelaidskega slovenskega kluba stavile za zgled drugim.

Priznam pa, da nisem zadovoljen s poročevalcem, ker ni omenil enominutnega molka ob začetku zabave, za kar sem zvedel šele po objavi poročila. Sicer to ne spremeni dejstva, da je zabava bila, delno ga pa – vsaj v mojih očeh – le omili. Vsak urednik želi imeti

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

celotno sliko slehernega poročila in urednik MISLI ni izjema.

Vsa adelaidska zadeva pa me prepričuje, da Slovenci po vsem videzu še nismo zreli za zdravo demokracijo, ker ne znamo sprejeti nobene kritike, ji mirno odgovoriti in s tem popraviti prvotno sliko, če je bila zgrešena. V avstralskih časopisih in revijah je polno tega in nihče se zato ne vznemirja. Vsakdo pač gleda dogajanja skozi lastna očala in sklepa na svoj način. Razumem, da se hvala lepše sliši in človeku prija, s tem pa še ne smemo vse, kar nam ne ugaja, enostavno pomesti pod tepih in prikriti. Kritika nas uči, da popravljamo napake, ki jih delamo prav vsi po vrsti.

Naj s tem zaključim adelaidsko zadevo. Pa brez zamere! – Urednik

CARRARA, QLD. – V juliju je prišel na obisk svoje sestre Miriam Klemen med nas č.g. Martin Horvat, zadnja tri leta slovenski izseljenski duhovnik v Berlinu v Nemčiji. Pred prihodom v Kraljičino deželo sonca se je ustavil za teden dni pri p. Valerijanu v Sydneyu, se vsaj malo spoznal s tamkajšnjimi rojaki, nato pa je priletel k sestri Miriam, ki se je nedavno z družino preselila iz Sončne obale na Zlato obalo, v mojo neposredno bližino.

Gospod Martin je imel namen obiskati kasneje tudi Canberro in Viktorijo, ter šele proti koncu avgusta odpotovati nazaj v Evropo. A človek obrača, Bog pa obrne, pravi star slovenski pregovor. In ravno tako je bilo. Zgodaj jutraj v sredo 31. julija je zazvonil telefon, ki je pokvaril njegove počitnice: glas iz daljnega Prekmurja je naznanil žalostno novico, da je pred nekaj minutami doma preminula mama. (Njemu in sestri Miriam iskreno sožalje! Ur.) Sicer ga je hotela sestra pregovoriti, naj zaradi smrti ne prekine težko dobljenega in potrebnega dopusta, a po nekaj telefon-

Admiral Motor Inn

Vaša gostitelja sta MURRAY in FRANK BERIC

Eno-, dvo- in trisobna odlično opremljena stanovanja, kopalni bazen, sončna terasa, pralnica, TV, ventilatorji, zajtrk po želji . . .

Samo par minut hoje do plaže in središča mesta.

Vprašajte za ostale informacije!

2965–2967 Gold Coast Highway

(ali pa P. O. Box 691)

SURFERS PARADISE, QLD. 4217

Telefon: (075) 398 759

skih razgovorih z domovino in Kanado, kjer živi še ena sestra, se je g. Martin odločil, da hoče prisostvovati zadnji poti pokojne mamice. Še isti dan popoldne ob štirih smo se na letališču Coolangati od njega poslovili, in isti večer ob 7.20 je že odletel v Lufthansa proti Evropi. Hvala Bogu, prispel je srečno in tudi pravočasno za mamin pogreb, četudi so bile velike poplave v Avstriji, on pa je iz Berlina v Slovenijo poval z zasebnim avtomobilom.

Ko je bil g. Martin med nami, je imel za nas Slovence tri službe božje: tukaj na Zlati obali, v Brisbane v naši običajni cerkvi, pa še na našem hribčku, v prostorih "Planinke", kjer je bila tudi največja udeležba. Nabirke pri vseh treh mašah je g. Martin odnesel s sabo, da jih osebno izroči župniku v Gornji Radgoni, kjer je JA ob napadu poškodovala cerkveni zvonik.

G. Martin je bil tu pri nas zelo priljubljen. Bil je ves čas med nami. Na video je vzel rojake, da so mu povedali ime, odkod so, kako dolgo so tukaj in podobno. Vozili smo ga na plažo kakor tudi k glavnim turističnim točkam – Sea World, Dream World, v naš Hollywood Movie World, pa seveda tudi v avstralski tropični gozd. Z užitkom je občudoval nešteto prelepih papig vseh vrst v naravnem okolju, kakor tudi vrsto tropičnega drevja, ki ga drugje ni mogoče videti. V načrtu smo imeli še več takih potov, ki pa jih je žal preprečila materina smrt. Morda bo pa priletel še kdaj med nas, da bo nadoknadil, kar je sedaj zamudil, tudi obisk Canberre in Melbournu.

Zdaj pa še drugo poročilo: Med nami je živel že celih petnajst let JOŽE MAJERLE, rojak iz Bele Krajine. Z ženo Elizabeto sta se preselila k nam iz Mel-

G. Martin
mašuje
na
sestrinem
domu
ob
prisotnosti
kakih
trideset
rojakov

bournu. Pred kakim letom dni je moral na operacijo zaradi problemov na prebavnih organih. Četudi so še pred tremi meseci vsi zdravniški aparati pokazali, da je vse v redu, so zdaj zdravniki ugotovili, da je že veliko prepozno. Revez je trpel, četudi je ves čas jemal sredstva za lajšanje bolečin. Končno je v soboto 21. septembra podlegel tej zavrtni bolezni. V tukajšnji cerkvi Srca Jezusovega je bila v sredo 25. septembra pogrebna maša, katere se je udeležilo veliko število rojakov kakor tudi znancev drugih narodnosti. Saj je bil pokojni Jože prijatelj vsakogar. Bil je dolgoletni član tukajšnjega slovenskega društva "Planinka", zelo rad je prihajal v Cornubijo na naš Zeleni gribček in tudi pomagal s prostovoljnimi delom. Zadnjikrat je bil tam sedem tednov pred smrtjo. Njegove zemeljske ostanke so upepelili, da bo pepel pokopan na pokopališču njegove rojstne vasi – Stari trg ob Kolpi – in jih bo pokrivala domača zemljica. Tam je bil pokojnik rojen 5. avgusta 1922. Poleg žene Elizabete zapušča sina, ki je z družino na Filipinih. Naše sožalje vsem!

Pa še podatki od pokojnega rojaka, ki sem jih pred kratkim prejel: ALOJZ CVELBAR je ves čas bivanja v Avstraliji živel na severu N.S.W. Rojen je bil v Celju dne 7. junija 1930, v Avstralijo je dospel 18. junija 1950 in se poročil z dekletom avstralskega rodu. Njegov smrtni dan je bil 18. junija 1990, pokopan pa je v Murwillambah, N.S.W. V Celju ima pokojnik še živo sestro Frančiško, brata Jožeta pa na Dunaju. Tu poleg žene zapušča tri otroke: sina-dvojčka sta stara 21 let, hčerka Anne pa ima 15 let. Vsi trije živijo z mamo Carmel in Toowoombi, Queensland.

Prav lep slovenski pozdrav do drugič od mene in žene Albine! – Jože Vah

Posebej zahvala za podatke o pokojnih! - Urednik

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 808 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

**HEIDELBERG CABINETS
PTY. LTD.**

FRANK ARNUŠ

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H. : 459 7275

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield 2163

72 3093

Sydneyskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

PERTH, W. A. — Mesec avgust je bil za slovensko skupnost v Perthu posebna obogatitev, saj nas je s svojim obiskom počastil koprski škof dr. Metod Pirih v spremstvu p. Cirila Božiča. Za Slovence v Zapadni Avstraliji je vsak tak obisk velikega pomena, že zaradi tega, ker smo tako odrezani od ostalega sveta in vsled tega za marsikaj prikrajšani, bodisi v verskem ali kulturnem pogledu.

Štiridnevni obisk visokega gosta je vse preneglo potekal. Od tega smo koristili dan za romanje v New Norcio, kjer smo imeli sveto mašo. Po duhovni hrani pa smo se še v prijetnem okolju in ob dobri volji okrepčali z različnimi dobrinami, predno smo se vrnili na svoja avtobusna sedišča. Pot domov nas je vodila skozi pokrajino zelenih hribov in dolin, z mogočnimi vinogradi in sadnimi plantažami, ki človeka prevzamejo s tako silo, da kar pozabi nase.

V Bullsbrook smo krenili v cerkev, kjer smo imeli pete litanije. Tudi to je bilo doživetje zase.

V nedeljo ob štirih popoldne je bila slovesna škofova maša, katere se je udeležilo prav lepo število vernikov. Sledilo je srečanje z rojaki v dvorani tukajšnjega Slovenskega kluba, kjer smo tudi večerjali.

Naslednji dan je gospod škof posvetil čas za obiske bolnikov.

S tem pa je če tudi prišel čas slovesa, ko se nas je v torek 20. avgusta na letališču zbrala skupinica rojakov, da se poslovimo od gospoda škofa Piriha in patra Cirila.

Ob tej priliki se slovenska skupnost v Perthu gospodu škofu kakor p. Cirilu še enkrat najprisrčnejše zahvali za obisk. Gospodu škofu pa želimo tudi obilo lepih dni po obiskih rojakov širne Avstralije, potem pa tudi srečno vožnjo proti domu!

Iskrene pozdrave vsem! — Zlatka Agrež

BERRI, S. A. — Sestra Smrt je obiskala našo naselbino slovenskih sadjarjev. V krajevni bolnišnici je 26. avgusta letos zaključila svojo zemsko pot **FRANCKA PERSICO** r. Logar. Že delj časa je vedela za bolezen, ki je začela izpodjedati njeno zdravje. Z vso svojo voljo do življenja se je upirala, pa žal ni pomagalo: zahrbtni rak je zahteval svojo žrtev. Ne dolgo pred smrt-

jo je bolnico obiskal koprski škof Metod Pirih, ko je bil ravno med rojaki v Berriju. Pogrebna maša je bila 30. avgusta v farni cerkvi Our Lady of the River, nato pa pogreb ob lepem številu tukajšnjih rojakov in ostalih znancev na krajevno pokopališče.

Pokojna Francka je bila rojena 4. septembra 1937 v Vrbiči blizu Ilirske Bistrice. Povojni komunistični diktaturi je ubežala v Italijo in v februarju 1958 plula na ladji "Flaminia" proti Avstraliji. Med potjo je spoznala svojega bodočega moža Gina Persico, doma iz okolice Firenc. V Melbourne sta dospela 4. marca 1958 ter se še isto leto v decembru poročila v cerkvi Srca Jezusovega v Carltonu (Italijani so uporabljali za cerkev staro ime San Giorgio). Več let sta živela v Melbournu, nato pa kupila sadno farmo v Berriju in se preselila tja. Žal je bolezen ustavila pridne roke, smrt pa zarezala globoko bolečino ob vse preranem slovesu.

Iskreno sožalje možu Ginu, kakor tudi sinu Ginu in hčerki Danieli, Franckinemu bratu Marjanu in ostalim sorodnikom. Francki pa naj bo lahka avstralska zemlja! R.I.P. — Poročevalec

BARGO, N.S.W. — S tem pismom zopet obnavljam naročnino za Misli, kot to delam že vsa leta od smrti nepozabne slovenske žene Marije. Njej v spomin, četudi sam ne znam slovensko. (Pismo je pisano v italijanskem jeziku. Op.ur.) Upajmo, da se bo bojna vihra v Sloveniji in Jugoslaviji podela in bo zopet zavladal mir, ki si ga vsi tako želimo.

Sam sem še kar pri dobrem zdravju, kakor upam da ste tudi Vi, p. urednik. Pozdrav! — Andrea Bosa

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

**DO YOU NEED A GOOD PLUMBER?
POTREBUJETE KLEPARJA,
VODNEGA ALI PLINSKEGA
INSTALATERJA?**

Rojakom Melbournu in okolice
se priporoča in je na uslugo
JOŽE ŽUGIČ,

5 Waverley Ave., E.Kew - Tel.: 817 3631

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje v Avstraliji živi ALBERTO BASTIANI (ime je verjetno slovensko, a poitalijančeno), ki je bil rojen 9. aprila 1929 v Mirnju blizu Savodenj. Pred leti je živel na naslovu 103 Cavendish Street, Stanmore (Sydney) NSW, njegov zadnji naslov pa je bil iz Queenslanda (8 Menning Street, South Brisbane).

Pogrešanega išče sestra Anica. Sleherno sporočilo o njem bo dobrodošlo. Kdor kaj ve o njem, naj se oglasi na telefon sestričnih znancev v Melbourne: Marjan Saksida, (03)478 2265.

“Ti se kar loči od mene, če hočeš! A dobro si zapomni, da take žene ne boš nikdar več dobil.”
“Upam, da ne!”

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA

Besede s spodnjega spiska razvrstite v lik križanke vodoravno in navpično tako, da se bodo med seboj pravilno križale. Besede so urejene po dolžini besed.

7 črk: KARAVLA

POSTAVA SMARAGD VRSTNIK

6 črk: ARAKAN

IRANKE KRATA STAVKA

5 črk: AKTIV AMATI ANTAL

ANTAR AROMA ATAIR DARKA

GRANT ISAAC MARKI NRAVI

ORKAN PASMA PASTA RADAR

RODIN SKINK SKAVT SLAMA

SPAAK START STISK ŠKRAT

TAROK TATRA TEVTA

4 črke: AKRA ARTA SITO STIK

3 črke: AST KAC ŠAR TIL

Rešitev pošljite do 25. oktobra na uredništvo!

REŠITEV križanke prejšnje številke:

Vodoravno: 1. bron; 5. krop; 9. ost; 12. bober; 14. obrezal; 16. žebelj; 18. enota; 20. toka; 21. udano; 22. uka; 24. enak; 26. kava; 28. do; 29. slediti; 31. J.N.; 32. osem; 34. Nana; 35. ček; 36. ovele; 38. lbar; 40. svila; 41. ploden; 43. senator; 45. rudar; 47. sla; 48. Anin; 49. taja. — Navpično: 1. BB; 2. Rož; 3. obe-ta; 4. nebo; 6. roj; 7. Ob; 8. pred; 9. ozona; 10. satov-je; 11. tla; 13. rekel; 15. enaki; 17. lanene; 19. hudo; 21. uknil; 23. Kosovel; 25. Ada; 27. Anka; 29. smela; 30. tabor; 33. Evina; 35. čreda; 37. lata; 39. adut; 40.SSS; 41. pri; 42. naj; 44. naj; 44. on; 46. Ra.

Rešitev so poslali: Lidija Čušin, Jože Štritof, slovenske sestre v Slomškovem domu, Jože Grilj, Ivanka Študent, Vinko Jager, Marijan Jonke; ena rešitev pa je bila brez imena (izrezek križanke iz Misli), ker je bil najbrž samo na kuverti in je bil vržen proč.

Žreb se je tokrat nasmehnil Ivanki Študent.

Profesor Rztresen, zares rztresen in tudi kratko-viden, sreča na cesti starejšega moškega in ga veselo pozdravi: “O, dober večer, gospod Kos! Kako ste se spremenili, odkar se nisva videla! Prej ste bili dolg in suh, zdaj pa ste nekako manjši in debelejši . . .”

Možakar ga začudeno gleda: “Oprostite, saj jaz nisem Kos. Moje ime je Kotar.”

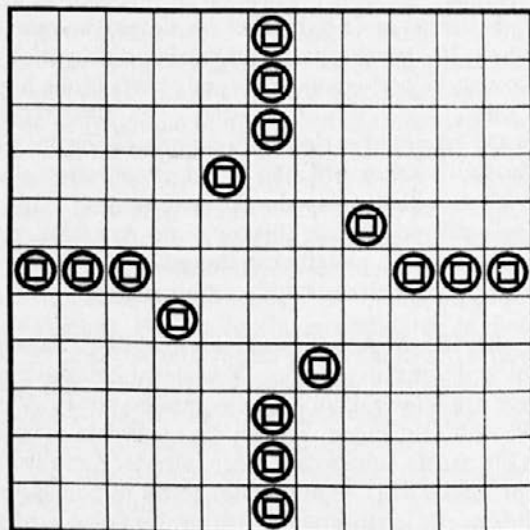
“Neverjetno,” zamomlja profesor Rztresen, “torej ste spremenili tudi ime . . .”

+

“Očka, kako pa rečemo tistemu, ki vozi avto?”

“Šofer vendar, sinko. To bi pa že moral vedeti.”

“Zakaj pa potem rečeš osel vsakemu, ki te prehit, mevža pa tistemu, ki ga prehitiš ti?”

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.
ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.
CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.
SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.– dol.
HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtnne spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

OHIO'S LINCOLN, FRANK J. LAUSCHE. V angleščini pisan življenjski opis zdaj že pokojnega rojaka – senatorja ZDA. – Cena 22.– dol.

DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 12.– dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kobal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbournu. Cena 22.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSkih CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

ZAPOJMO, FANTJE! je naslov žepni izdaji narodnih pesmi. Cena je samo pet dolarjev.

GORIŠKE MOHORJEVE 1991 (pet zanimivih knjig) na razpolago za 37 dolarjev. Poštnina posebej.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s pristrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš **DOM**, poznan pod imenom **TRIGLAV**, na Irwing Street, **PHILLIP (CANBERRA), A. C. T.**, je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOSLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:
ANGIE - CHARLES - or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA.../

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta...

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravocasnno dobiti potni list in potrebne vize!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL
1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666